

Zapadlé království ostrovů, lesů, fjordů, hor a divočiny, ale také půvabných měst a bohaté historie lidského osídlení

Jihovýchodní Aljaška

Jihovýchodní Aljaška 46–47

Ketchikan 48–51

Plavba přes Misty Fiords 52–53

Wrangell 54–55

Aktivní zážitek: Potápění 55

Petersburg 56–57

Sitka 58–63

Aktivní zážitek: Kursy mořských kajaků 61

Juneau 66–74

Cesty přes Inside Passage 64–65

Aktivní zážitek: Vyberte si plavbu 65

Aktivní zážitek: Pozorování velryb 69

Aktivní zážitek: Adrenalin na lanové dráze 71

Aktivní zážitek: Výběžek Muir Inlet

zálivu Glacier Bay 74

Glacier Bay National Park a Preserve 75–79

Haines 80–82

Skagway 83–85

Projížďka vlakem: White Pass & Yukon Route 86–87

Další zajímavá místa na jihovýchodní Aljašce 88

Hotely a restaurace 242–247

Orel bělohlavý je neodmyslitelným obyvatelem celého jižního pobřeží Aljašky

Jiho- východní Aljaška

Jihovýchodní Aljašku, která z hlavní části státu vy-
bíhá jako rukojeť z pánve, tvoří úzký pás pevniny
a tisíce ostrovů; z východu ji lemuje kanadská Britská
Kolumbie a pásmo Pobřežních hor (Coast Mountains)
a ze západu Tichý oceán. Po silnici jsou s hlavní částí Al-
jašky spojena jen tři města – Skagway, Haines a Hyder – ale
motoristy zde čeká pár set mil cesty přes kanadské území.

Zbývající části jihovýchodu jsou dostupné už
jen ze vzduchu nebo po vodě – na druhé straně,
letecké služby tu fungují docela slušně a plavby
lodí jsou doslova legendární. Tady najdete slav-

nou, malebnou vodní cestu
Inside Passage, která klíč-
kuje mezi ostrovy téměř po celé
délce jihovýchodní Aljašky (ostatně
i samotná oblast je někdy nazývána
Inside Passage). Každoročně ji brázdí statisíce
návštěvníků a spousta místních na výletních
i trajektových lodích.

Hory se tyčí doslova na všech stranách, některé
do výšky tisíců stop. Chladnou a vlhkou oblast
pokrývá mírný deštný les, označený jako Tongass
National Forest. Je to největší státní les v USA –
jeho rozloha činí téměř 17 milionů akrů (téměř
70 000 km²). Stále zelený les ze smrků a jedlovců,
v jehož některých místech dosahují srážky až
3 800 mm, je trvale zahalen mlžným oparem a je
plný života – žije tu medvěd hnědý (grizzly) i med-
věd černý (baribal), kamzik běláč, vlk, jelenec usatý
a orl bělohlavý. Do řek připlouvá za zplazením
potomstva pět druhů lososů. Také vody oceánu
jsou plné života a najdete tu keporkaky, lachtany,
sviňuchy, kosatky a vydry mořské.

Už všechno toto přírodní bohatství by vám
mohlo stačit, ale jihovýchodní Aljaška, kde žije
pouhých 60 000 duší, má také významné historické
a kulturní dědictví – ať už je tu zanechali původní
obyvatelé anebo později Evropané a zlatoko-
pové – a dnes je můžete obdivovat ve vynikajících
muzeích, uměleckých galeriích, na festivalech
a různých hudebních akcích. ■

NENECHTE SI UJÍT

Výprava za mořským světem z motorové
lodě Sea Life Discovery **63**

Projížďka motorovou lodí po řece
Stikine River **55**

Pozorování velryb v zátce Sitka Sound,
úžině Icy Strait nebo zátce
Frederick Sound **69**

Cesta lodí nebo letadlem přes národní
památku Misty Fiords **52–53**

Zázitek historie zlaté horečky v Klon-
dike Gold Rush National Historical
Parku **83**

Jízda lanovkou na Mount Roberts a túra
alpínskou krajinou **70–71**

Domorodý mistr vyřezávající totem
v Saxman Native Village **51**

Cesta na člunu přes Alaska Chilkat Bald
Eagle Preserve **82**

Projížďka po historické železnici White
Pass & Yukon Route přes hory nad
Skagway **86–87**

Ketchikan

Při příjezdu do tohoto snad neustále promáčeného města vítá návštěvníky často déšť – roční úhrn srážek se pohybuje okolo úctyhodných 4 000 mm. Vynikající příležitosti k rybolovu a další atrakce vám však tyto nepříznivé povětrnostní podmínky bohatě vynahradí.

Návštěvníci restaurace u vody si vychutnávají slunečný den v Ketchikanu

Ketchikan

 mapa str. 47

Informace pro návštěvníky

 Ketchikan Visitors Bureau, 131 Front St.

 907/221-6166
nebo
800/770-3300

www.visit-ketchikan.com

Hodně návštěvníků sem míří chytat lososy a halibuty. Množství lososů a dřeva vedlo ostatně v 80. letech 19. st. k založení města. Do 30. let 20. st. tu už stála více než desítka konzerváren, které ročně produkovaly na 1,5 milionu beden ryb a přísoudily Ketchikanu titul hlavního města zpracování lososů na světě. Tato čísla se od té doby snížila, ale produkce lososů je v oblasti stále významným zdrojem příjmů. Na prvním místě je dnes ovšem turistika, která sem

z výletních lodí přitahuje asi 850 000 návštěvníků ročně.

Pobřeží

Lodě kotví v přístavišti při **Waterfront Promenade**, která vede podél ulice Front Street. (Promenáda obepíná přístav **Thomas Basin Boat Harbor**, kde pro změnu kotví komerční rybářské lodě.) A toto místo je ideálním východiskem pro prohlídku Ketchikanu.

Jako první věci si v ulicích mimo jiné všimnete desítek galerií a obchodů. Většina galerií má

bohatou nabídkou různých místních uměleckých předmětů a pracuje tu spousta umělců z řad Tlingitů, Ejaků, Haidů a Tsimshianů, a to jak tradičních, tak soudobých. V galeriích, muzeích a na venkovních veřejných prostranstvích jsou vystaveny pozoruhodné totemy a další dřevorezby světoznámého mistra Nathana Jacksona. (Podrobnější informace o všech galeriích najdete v tištěném průvodci Ketchikan Arts Guide, který si můžete vyžádat v kanceláři pro návštěvníky.) Dobrým místem k zahájení prohlídky je historická budova **Star Building** (5 Creek St., tel. 907/225-5954, otevřeno V–IX denně, X–IV jen čt–ne); jsou v ní umístěné dvě galerie, které vystavují díla mnoha místních, a sice **Soho**

TIP ZNALCE:

Parků s totemy je nejvíce právě okolo Ketchikanu na ostrově Revillagigedo.

*Rowland Shelley,
terénní pracovník
National Geographic*

Coho (tel. 907/225-5954) a **Alaska Eagle Arts** (tel. 907/225-8365).

V kulturním středisku **South-east Alaska Discovery Center** na hlavní promenádě najdete znameníitou sbírku domorodého umění. Ve vstupní hale jsou tři okázalé totemy, jeden ve stylu Tlingitů, jeden od Haidů a jeden od Tsimshianů. Středisko vás seznámí i s dalšími stránkami života původních obyvatel; jedna výstava je rekonstrukcí tradičního rybářského tábora a na další si návštěvník může poslechnout nahrávky star-

ších domorodců, jak hovoří o způsobu života v minulosti i současnosti. Většina prostor je však věnována přírodě a využívání přírodních zdrojů. Součástí expozice o deštném lese je i tekoucí voda a ptačí zpěv. Interaktivní výstavy vám přiblíží všech sedm hlavních ekosystémů jihovýchodní

South-east Alaska Discovery Center

50 Main St.

907/228-6220

V–IX \$, po zbytek roku zdarma

www.fs.fed.us/r10/tongass

Rybaření

Rybaření je velice populární na celé Aljašce, ale sportovním rybolovem se proslavil především Ketchikan, který je „hlavním městem lososů na světě“. Lososi míří v hejnech z otevřeného oceánu do chráněných vod Inside Passage. V okolí dnešního Ketchikanu zakládali rybářské tábory už Tlingitové a r. 1900 založili komerční rybáři moderní město.

Každý rybář se může ubytovat v chatě nebo letovisku, které vede celý program na míru. Může také vyrazit do chaty v divočině, která je dostupná pouze hydroplánem, lodí nebo pěšky, ty je však potřeba rezervovat předem – dobrým zdrojem jsou stránky <http://dnr.alaska.gov/parks/cabins>.

Aljašky, od přílivových jezer po alpskou tundru.

Máte-li chuť na oddechovější program, přejděte ulici na **Great Alaskan Lumberjack Show** (420 Spruce Mill Way, tel. 907/225-9050 nebo 888/320-9049, \$\$\$\$). Zdejší programy jsou napůl soutěží a napůl show a nejlepší dřevorubci tu soupeří v řadě disciplín, například v řezání pilou, sekání sekerou, valení klád a v neuvěřitelném rychlostním šplhání, kdy se soutěžící

hbitě vyškrábou na vysoký kmen doslova jako opice.

Podél Ketchikan Creek

Minulost Ketchikanu vám představí **Tongass Historical Museum** (629 Dock St., 907/225-5600, otevřeno V–IX denně, X–IV st–ne, \$), které sídlí v jedné

Bujná vegetace po cestě k zátocce Punchbowl Cove uprostřed rezervace Misty Fiords je němým svědkem zdejších hojných srážek

Saxman Native Village & Totem Park

☎ 907/225-4846, kl. 103

💰 \$\$\$\$ Vstupenky v prodejně dárků přes ulici.

www.capefoxtours.com

budově s knihovnou na břehu potoka Ketchikan Creek. Návštěvníci si zde mohou prohlédnout počátky města jako tlingitského rybářského tábora, jeho rozvoj v éře hornictví, těžby dřeva a rybolovu i jeho současnost. Poněkud temnější minulost, na kterou jsou obyvatelé Ketchikanu kupodivu spíše hrdí, poznáte pár kroků po proudu potoka,

kde přes most zamíříte do ulice **Creek Street**. Ta byla až do 50. let 20. st. vykřičenou čtvrtí a místní žertem říkali, že se sem „proti proudu chodí množit ryby i rybáři“. Domy byly postavené nad břehy potoka a dnes jsou tu obchody, galerie a restaurace.

Nad Ketchikan Creek, docela příhodně na „Lososí cestě“ (Salmon Road), je středisko **Deer Mountain Tribal Hatchery and Eagle Center** (1158 Salmon Rd., 907/228-5530, otevřeno V–IX denně, \$\$).

Tyto sádky přivádějí na svět lososy čavyča a kisuče a několik druhů pstruhů duhových, kteří se po léta připlouvali třít do tohoto potoka. Kisuči sem připlouvali na podzim a v zimě, zatímco hlavní vlna lososů čavyča tu bývala v srpnu. Při prohlídce sádek se dozvíte o lososích a v přílehlém Eagle Center můžete spatřit orly bělohlavé.

Přímo naproti sádkám přes potok je středisko tradic **Totem Heritage Center** (601 Deermount St., 907/225-5900, otevřeno V–IX denně, po zbytek roku po–pá, \$\$). Venku je nádherný soudobý totem Raven-Fog Woman (Žena Krkavčí mlha), jehož autorem je Nathan Jackson; jinak se ale středisko zaměřuje na záchranu starých totemů z opuštěných domorodých vesnic. Jsou tu také vystaveny ukázky korálků a košíků od původních obyvatel, a někdy dokonce mohou návštěvníci spatřit samotné umělce při práci.

Tongass Highway

Pokud krása záhadných totemů podnítlá vaši představivost, můžete projet 2,5 mil (4 km) na jih po pobřežní South Tongass Highway a poté zabočit o jeden blok

doleva na Totem Row (dívajte se na totemy) do **Saxman Native Village & Totem Parku**, kde se nachází jedna z největších sbí-

TIP ZNALCE:

Zkuste v Ketchikanu najet na loď a potom si projet několik stovek mil opuštěných dřevařských cest nebo cest Forest Service v hornatém tongasském deštném lese na severu ostrova Prince z Walesu.

*David Rohr,
terénní pracovník
National Geographic*

rek stojících totemů na světě. Všimněte si hladkého totemu s postavou někdejšího ministra zahraničí Williama H. Sewarda – muže, díky němuž se Aljaška dostala pod správu USA. Říká se, že je to posměšný totem, protože Seward tu navštívil r. 1869 tlingitskou vesnici a za dary ani pohostinnost se jejím obyvatelům nijak neodvděčil. Park si můžete prohlédnout sami nebo na dvouhodinové organizované prohlídce, jejíž součástí je i před-

stavení tradičních tanců, setkání s umělci při práci, vyprávění příběhů o totemech a návštěva rodového domu.

Pojedete-li asi 6 mil (nece-lých 10 km) dále na jih po této silnici a odbočíte-li vlevo na Wood Road, dostanete se po čtvrt mili k lesní rezervaci **Alaska Rainforest Sanctuary**. Zde se na zhruba 100minutové prohlídce seznámíte s druhotným deštným lesem a ústím Eagle Creek Estuary; můžete tu pozorovat medvědy černé, orly bělohlavé, tuleně a lososy při tření, kteří jsou pro všechnu toto zvěř a ptactvo vítanou potravou. Najdete zde také historickou vodní pilu, ohočeného soba v ohradě a funkční studio řezbářského mistra. Zdejší atrakcí je stupňovitá lanová dráha, po které mohou návštěvníci v úvazcích pomalu klouzat v korunách stromů asi 130 stop (40 m) nad úrovní lesního terénu.

Další totemy jsou vystavené v **Totem Bight State Historical Parku**, který je 10 mil (16 km) severně od Ketchikanu po silnici North Tongass Highway. Krátká stezka vede půvabným přímořským lesem ke 14 totemům a replice rodového domu. Z brožurky se dozvíte, jak složité umění a kulturu park reprezentuje. ■

Alaska Rainforest Sanctuary

📍 116 Wood Rd.

☎ 907/225-5503

🕒 zavřeno X–IV

💰 \$\$\$\$

www.alaskarainforest.com

Totem Bight State Historical Park

📍 mapa str. 47

📍 9883 N. Tongass Hwy.

☎ 907/247-8574

www.dnr.state.ak.us/parks/units/totembgh.htm

Tsimshianové z Annette Islands

Na rozdíl od Tlingitů, Ejaků a Haidů jsou Tsimshianové na Aljašce relativně nováčky. Domovem jejich předků byla kanadská Britská Kolumbie, ale koncem 19. st. přišla skupina Tsimshianů pod vedením anglikánského misionáře Williama Duncana do USA požádat o náboženský azyl. Dostali povolení se usadit na Annette

Islands, které leží několik mil jižně od Ketchikanu a kde asi 800 Tsimshianů z Old Metlakatly založilo v r. 1887 New Metlakatlu; dnes se komunita nazývá jen Metlakatla. V r. 1891 je formálně uznala americká vláda a ustanovila jedinou federální indiánskou rezervaci na Aljašce, Annette Islands Reserve.

Plavba přes Misty Fiords

Přírodní památka Misty Fiords je stejně pozoruhodná a záhadná jako její název – „zamlžené fjordy“. Jakmile se loď zanoří do jejich 2,2 milionů akrů (asi 9 000 km²), které jsou téměř výhradně divočinou, začnou se před vámi zjevovat vznešené vodopády, orli bělohlaví, vulkanické pně, tuleni, ostré vrcholky hor a bujný deštný les. Uvidíte zde nejspíše také medvědy a lososy, a možná i keporkaky, jelence a vydry. Někteří lidé absolvují obě cesty lodí, ale většina volí zpět cestu hydroplánem, která je sama o sobě zážitkem.

Loď zvedá kotvy v Ketchikanu (seznam operátorů lodí má k dispozici Ketchikan Visitors Bureau; viz str. 48) a zamíří východně k úžinám Tongass Narrows a dále do kanálu Revillagigedo Channel. Jižně odtud leží ostrov Annette Island, který je jedinou indiánskou rezervací na Aljašce (viz panel str. 51). Při mysu Point Alava se kanál stáčí k jihu a naše cesta míří naopak na sever, do **Behm Canalu** ①. Tato přírodní vodní cesta je téměř přímá, na délku má asi 100 mil (160 km), na šířku 2–4 míle (3–6 km) a u tohoto konce ji lemují nízké hory a hraba lesů z jedlovců, smrků a cedru. Mezi vysokými stromy podél pobřeží můžete spatřit orly i jejich hnízda.

Asi po 8 mílích (13 km) se loď stáčí k severnímu pobřeží a protáhne se úžinou mezi velkým ostrovem Revillagigedo (na kterém leží Ketchikan) a malíčkým ostrovem **Rudyerd Island** ②. Kdysi ve 20. letech 20. st. tu místní založili farmu na chov lišek – tehdy byly liščí kožešiny v oblíbené, a proto na Aljašce vyrostla spousta takových zařízení. Díky hojnosti ryb měly lišky u krmení postaráno. Po Velké hospodářské krizi – a když se navíc ukázalo, že pro lišky je na jihovýchodní Aljašce trochu moc teplo – tato farma spolu s mnoha jinými skončila. Tyto odlehle oblasti však potom přilákaly pašeráky alkoholu, kteří přes místa jako Rudyerd Island v dobách prohibice přenášeli lihoviny z Kanady do USA.

Dalších asi 15 mil (24 km) po Behmově kanále od ostrova Rudyerd Island se z vody vynoří do výšky 237 stop (72 m) skála **New Eddystone Rock** ③. Tento 6 milionů let

starý vulkanický útvar je výrazným orientačním bodem a pojmenoval jej r. 1793 kapitán George Vancouver, protože mu připomínal maják na Eddystone v kanále La Manche. (Před několika lety se tu jeden mladý pár rozhodl uzavřít sňatek, ale protože se zapoměli podívat na tabulku přílivů, ocitli se při obřadu po kolena ve vodě a museli nakonec utéct.)

Několik mil severně od New Eddystone otáčí loď kormidlo k východu do zálivu **Rudyerd Bay** ④, tedy do jednoho z nádherných fjordů, po nichž je rezervace pojmenována. Vodopády tu omývají žulové útesy, které tuto asi půl míle (0,8 km) širokou vodní cestu lemují. Po pár mílích se loď zastaví v zátocce **Punchbowl Cove** ⑤ naproti strmému útesu, jehož výšku 3 000 stop (přes 900 m) pokořila jen hrstka odvážlivců. Nedaleko odtud je piktogram (tesaný do skály), který zřejmě označuje hrob tlingitského šamana. Ještě o několik mil hlouběji do fjordu objevíte ústí potoka **Nooya Creek** ⑥; od poloviny července do září tu hledejte lososy a také medvědy, tuleně a orly, pro něž jsou tyto ryby potravou. Zde na samém konci Rudyerd Bay nastoupí většina cestujících na hydroplán, který je přiveze do Ketchikanu za pouhých 30 minut a z něj mají na Misty Fiords zcela jiný a jedinečný výhled. ■

NENECHTE SI UJÍT

New Eddystone Rock • Punchbowl Cove • zvířata při ústí Nooya Creek • vodopády kolem Rudyerd Bay

Wrangell

Hledáte-li tu pravou jihovýchodní Aljašku, vydejte se na jih do Wrangellu. Město leží na severním výběžku ostrova Wrangell Island, má asi 2 000 obyvatel a je přesně tím místem, kde není problém dát se do řeči s někým v kavárně nebo v přístavu, jak hledí na rybářské lodě. Wrangell je také východiskem cest k velkým pokladům jihovýchodní Aljašky, jako je ledovec LeConte Glacier, pozorovatelná Anan Wildlife Observatory a řeka Stikine River.

Po cestě lodní linkou z Petersburgu do Wrangellu se vám skýtají nádherné výhledy na Inside Passage

Wrangell

📍 mapa str. 47

Informace pro návštěvníky

✉ Wrangell Visitor Center, 296 Outer Dr.

☎ 907/874-3699

🌐 www.wrangell.com

Zdejší středisko pro návštěvníky Wrangell Visitor Center je umístěno v budově James and Elsie Nolan Center, jehož většinu zabírá **Wrangell Museum**. Toto muzeum je mnohem větší a zajímavější, než by člověk ve městě této velikosti očekával. Seznámíme se tu s jedinečnou historií města, kterému postupně vládly čtyři „mocnosti“ – nejprve Tlingitové, pak Rusové, Britové a nakonec Američané. Hned za vstupem do muzea stojí čtyři nejstarší vyřezávané domovní totemy na Aljašce,

které patří ke znamenitým pracím Tlingitů z konce 18. st. V muzeu jsou vystaveny také fotografie z ruských dob po zlaté horečce na řece Stikine r. 1861. Na jedné z výstav se dozvíte o Wyattu Earpovi; ten byl teprve 10 dní ve funkci zástupce šerifa, když musel zneškodnit zločince – v němž nakonec poznal člověka, kterého zatknul před 20 lety v Dodge City.

Při jižním konci města se po úzké lávce dostanete na ostůvek **Chief Shakes Island** (na konci Shakes St.). Ten je oázou

klidu uprostřed rušného přístavu a můžete si na něm prohlédnout rodový a společenský dům **Tri-bal House** a **Community House**, okolo něhož stojí zajímavé totemy. Asi míli (1,6 km) severně od centra přijdete k historické lokalitě **Petroglyph Beach State Historic Site** s ještě staršími artefakty od původních obyvatel. Jejich původ přesně neznají ani nejstarší domorodci a některé jsou staré snad okolo 8000 let. Mezi balvany a obnaženými skalami na výmluvné plošině najdete mnoho záhadných vytesaných skalních obrazců znázorňujících různé postavy či živočichy, jako jsou kosatky.

Jižně od města se před vámi rozprostírá několik tisíc čtverečních mil Wrangellova ostrova, který si můžete projít po několika stezkách. Jednou z nejzajímavějších je stezka **Rainbow Falls Trail** (*Tongass National Forest, Wrangell Ranger District, tel. 907/874-2323*), která začíná pouhé 4,5 míle (7,2 km) jižně od Wrangelu na silnici Zimovia Highway a vede 0,7 míle (1,1 km) prastarým lesem až k vodopádům Rainbow Falls o výšce 100 stop (30 m).

Zajímavosti v okolí

Asi 35 mil (56 km) odtud protéká potok **Anan Creek**, kudy připlouvají největší hejna lososů růžových (*Oncorhynchus gorbuscha*) na celém jihovýchodě. Hojnost ryb sem přitahuje medvědy hnědé i černé; návštěvníci je mohou bezpečně pozorovat při lovu lososů v **Anan Wildlife Observatory** (*Tongass National Forest, tel. 907/874-2323, www.fs.fed.us/r10/tongass, VII–VIII povinná rezervace*).

Stejně tak ale spoustu lidí přitahuje přílivový ledovec **LeConte Glacier**, který se nachází nad zkrou-

ceným zasněženým fjordem asi 25 mil (40 km) severně od Wrangelu. Tento ledovec je mimořádně aktivní a stále se „telí“, tedy odpadají z něj kusy ledu. V oblasti se nachází také chovná stanice tuleňů.

Wrangell Museum

✉ 296 Outer Dr.
☎ 907/874-3770
🕒 otevřeno V–IX
po–pá, X–IV
út–pá

aktivní zážitek: Potápění

Potápění na Aljašce? Možná to zní stejně pošetile jako lyžování na Sahaře; přesto se ale překvapivé množství potápěčů noří do ledových pobřežních vod Aljašky a odměnou jsou jim nádherné zážitky z bohatého podmořského světa. My, lidé, se sice nad mořem s vodou o 10 °C jen otřepeme zimou, ale pro spoustu mořských druhů je to naopak příjemná teplota. Potápěči klíčkují mezi řasami a objevují talířovky obrovské, metrové mořské sasanky, vlkouše, oranžové sumýše a další zajímavé obyvatele oceánu. Každý potápěč potřebuje samozřejmě vybavení proti chladu, které se však dá koupit nebo půjčit v mnoha potápěčských obchodech a také u cestovních kanceláří v rámci výuky a vyjížděk (začít hledat můžete na „neutrální půdě“ www.akscuba.com). Aljašským rájem potápění, dá-li se to tak říci, je jihovýchodní Aljaška a v menší míře také poloostrov Kenai a Zátoka prince Williama.

Nejbližší přírodní krásou od Wrangelu je **Stikine River** – mohutná, divoká, asi 400 mil (640 km) dlouhá řeka, která odvádí vodu z velké části Britské Kolumbie. Celá řada cestovních kanceláří ve Wrangelu (*informace podá Wrangell Visitor Center*) nabízí denní výlety lodí, která projíždí krajinou plnou úžasných ledovců, ledových ker, medvědů hnědých i černých, losů, lososů při tření, orlů bělohlavých, a dokonce i termálních pramenů. Skalní turisté se mohou vydat přes noc na 130 mil (200 km) dlouhou cestu proti proudu do osady **Telegraph Creek**, která je jedinou na řece Stikine. ■

Petersburg

Město Petersburg je hrdé na svůj norský původ a prohlašuje se za „malé aljašské Norsko“. Toto dědictví tu můžete spatřit téměř na každém kroku – místní firmy vás vítají slovem „Velkommen“, každoročně se zde koná Little Norway Festival, ve městě je re-produkce vikingské lodě a na domech a budovách vás zaujme rosemaling – ozdobná malba s květinovými vzory, která se v pol. 18. st. rozvinula v Norsku jako lidové umění.

Petersburg

 mapa str. 47

Informace pro návštěvníky

 Petersburg Visitor Information Center, 1st & Fram Sts.

 907/772-4636

 otevřeno v létě denně, v zimě po-pá

www.petersburg.org

Toto malé městečko v nádherném přírodním prostředí na severní špičce ostrova Mitkof Island (hory a úzké vodní cesty připomínaly ostatně zakladatelům města fjordy z jejich domoviny, Norska) nabízí mnohem více než jen norského ducha.

Hlavní zdroj obživy města poznáte hned na pobřeží: díky třem sousedním přístavům, kde kotví stovky rybářských lodí s vlečnými sítěmi (trollers a gillnetters), lodí s udicemi (long-liners) a dalších, je jasné, že je Petersburg významným střediskem rybolovu. Některé z velkých továren na zpracování ryb při pobřeží nabízejí prohlídky (*bližší informace podá Petersburgské středisko pro návštěvníky*).

O jeden blok od Middle a South Harboru je ulice **Sing Lee Alley**, která je historickým centrem města a současně příjemnou nákupní zónou. Mezi několika zdejšími budovami najdete **Sing Lee Alley Books** (11 Sing Lee Alley, tel. 907/772-4440), kde se prodává řada aljašských knih a map. V obchodě **Cubby Hole** (14 Sing Lee Alley, tel. 907/772-2717) najdete suvenýry s nádherným rosemalingem, v **Tonka Seafoods** (22 Sing Lee Alley, tel. 907/772-3662 nebo 888/560-3662) si můžete koupit uzeného lososa – na zakousnutí, nebo si jej přivést domů – a konečně můžete navštívit síň **Sons of Norway Hall** (23 Sing Lee Alley, tel. 907/772-4575), státní historický památník zbudovaný r. 1912 na

Norské kořeny a rybářské dědictví město Petersburg zkrátka nezapře

TIP ZNALCE:

Asi dvě hodiny cesty na sever od Petersburgu směrem k Juneau je místo, kde se shromažďují keporkakové, a kde je tak z lodi uvidíte na všechny strany.

*Rowland Shelley,
terénní pracovník
National Geographic*

pilířích nad mokřady Hammer Slough. Tato a další půvabné budovy nad zmíněnými bažinami vám přinášíje jednu z nejlepších ukázek rosemalingu v Petersburgu.

Chcete-li se dozvědět o historii a kultuře Petersburgu a jeho okolí, nelze vám doporučit lepší místo než **Clausen Memorial Museum**. Zde najdete tlingitské artefakty, mohutnou čočku z majáku, vydlabanou kánoi a tak velkého vycpaného lososa, že před ním každý rybář v němém úžasu klesne na kolena – říká se, že díky svým 126,5 librám (57,4 kg) je tento losos čavyča neboli královský největším uloveným lososem na světě.

Mitkof Highway

Cesta Mitkof Highway vede z Petersburgu na jih, podél nádherných úžin Wrangell Narrows, a můžete si z ní snadno prohlédnout některé z odlehlejších částí Mitkof Islandu. Prvních 17,3 mil (27,8 km) je cesta zpevněná, posledních 16,5 mil (26,5 km) jen štěrková, ale slušná. U míle 14 se cesta kříží s chodníkem **Blind River Rapids Boardwalk**; tato stezka v délce čtvrt míle (0,4 km) prochází přes rašeliniště,

jež zabírají většinu ostrova, a vede k místu, které mají místní v oblíbenosti na rybaření. Hned za křižením se stezkou se cesta stáčí do vnitrozemí ostrova a vede jihovýchodně. Na míli 16,2 je pozorovatelná **Blind Slough Swan Observatory**, kde koncem podzimu migrují stovky labutí trubačů – přes zimu jich tu zůstává asi 50–75. V létě mohou kousek níž po řece návštěvníci pozorovat lososy při tření – a také medvědy, kteří je sem chodí lovit. Po několik posledních

Clausen Memorial Museum

www.clausenmuseum.net

☒ 203 Fram St.

☎ 907/772-3598

🕒 otevřeno V–VIII
po–so, IX–XII út–so

💰 \$

Veřejné chatky

Chcete-li někde pohodlně složit hlavu (a to navíc v bezpečí před medvědy), zkuste si pronajmout veřejnou chatku (public use cabin). Nabízejí sice jen základní ubytování – obvykle jen holou pryčnu pro 4–6 osob, stůl a pár židlí a někdy kamna na dřevo nebo naftu – jsou však většinou umístěné v nádherných odlehklých místech, do nichž se dostanete jen malým letadlem nebo lodí. Některé nicméně leží při cestách a stezkách. Jsou velmi oblíbené a dají se rezervovat šest měsíců předem. Společnost Tongass National Forest (tel. 907/228-6220, www.fs.fed.us/r10/tongass) má takových přístřešků a chatek na jihovýchodní Aljašce přes 170.

mil vede cesta podél východního pobřeží ostrova a nakonec se před vámi otevírá ústí nádherné řeky Stikine River (viz str. 55). Cestovní kanceláře ve Wrangellu nebo v Petersburgu zde nabízejí výlety lodí; informace seženete v místních střediscích pro návštěvníky. ■

Sitka

Sitka je i na poměry Inside Passage odlehlá, protože fakticky vůbec v Inside Passage neleží. Mezi všemi přístavy jihovýchodní Aljašky, které spojuje „námořní dálnice“ Marine Highway a ve kterých zastavují velké výletní lodě, leží jen Sitka při vnější straně, u otevřeného Pacifiku. A díky němu dostává město přes zimu rány v podobě bouřek, i když letní počasí je podobné jako všude v okolí.

Kostel sv. Michala ruské pravoslavné církve stojí v čele nejzajímavější ulice v Sitce, Lincoln Street

Sitka

 mapa str. 47

Informace pro návštěvníky

 Sitka Convention & Visitors Bureau, Box 1226, 303 Lincoln St., Sitka, AK 99835

 907/747-5940

www.sitka.org

V 1. pol. 19. st. byla Sitka rušným přístavem, kdy pod názvem Novoarchangelsk byla hlavním městem ruské Aljašky. Lodě sem přivážely zboží z celého světa, odvážely kožešiny z mořských vyder a Sitka, původně zapadlá výspa Nového světa, se v polovině 30. let 19. st. stala velkým a vyspělým městem. Jeden návštěvník – možná až trochu moc nadšený, ale ne úplně iracionální – ji nazval „Paříží Pacifiku“.

Také současná Sitka si zachovává velkou část dřívějšího cha-

rakteru. S 8800 obyvateli je pátým nejlidnatějším městem na Aljašce a stále je tu živý přístav, v němž kromě velké komerční rybářské flotily a stovek nájemních rybářských lodí kotví také spousta soukromých člunů a v létě k nim přibývají velké výletní lodě. A dodnes je ve městě cítit směsice tlingitské a ruské kultury.

Castle Hill

Velmi dobrým výchozím místem k prohlídce města je hrad **Baranof Castle Hill State Historic**

Site (mezi koncem John O'Connell Bridge a zadní stranou Harry Race Pharmacy na Lincoln St.), a to hned ze tří důvodů: není sice vysoký (100 stop neboli 30 m), ale přesto je z něj krásný výhled na město i okolí, do všech stran, za druhé leží uprostřed „pozemních“ zajímavostí a mořských aktivit a za třetí se na něm začala psát americká historie Aljašky – 18. října 1867 zde byla spuštěna ruská a vztyčena americká vlajka, která tak symbolizovala přechod vlastnictví země.

Při procházce po obvodu města se pokochejte krásou jeho prostředí: na severu a východě jsou hory a lesy, na jihu a na západě ostrovy a oceán. Chvilku můžete popíjet v téhle nádherné scénérii a nakonec oči spočinou níže nad siluetami města. Centrum je přímo pod kopcem Castle Hill a tvoří je jen několik pravoúhlých bloků. O kousek dál je spleť úzkých uliček a zbytek města, především obytné čtvrtě, se rozkládá podél pobřeží, několik mil na západ i na východ.

Všimněte si části přístavu při John O'Connell Bridge kousek na jih, vyhrazeného pro návštěvníky. Přímo v Sitce totiž není vhodné přístaviště pro velké výletní lodě, a proto tu po celé léto pendlují čluny, jež vozí turisty na John O'Connell Dock z lodí ukotvených ve velkém přístavu. Mezi místními zuří bitva zastánců a odpůrců rozšíření přístavu, které poznáte podle nálepek na zádi aut: jeden z docela vtipných odpůrců říká „Resist Pier Pressure“, „Odolej tlaku přístavu“.

Lincoln Street a okolí

Projdete-li z Castle Hill po ulici Lincoln Street, která je nejzajímavějším místem v centru Sitky, máte jako

Obytné vozy: půjčit, či nepůjčit?

Tolik jako komárů ještě obytných vozů (RVs neboli motorhomes) sice není, ale přesto se jich na aljašských silnicích pohybuje v létě hodně. Někteří lidé při cestování vyhledávají volnost pohybu a neradi jsou svázáni prostorem rezervací. Jiní zase nechtějí platit za ubytování. Hodně jich vyměňuje nylonovou moskytiéru za mříže proti medvědům. Většina aljašských půjčoven obytných vozů se nachází v Anchorage a účtuje si okolo 250 USD za den; některé nabízejí i jednodušší nástavby na pickupech za 150 USD denně. Ať už si však půjčíte jakékoli auto, buďte ohleduplní k ostatním řidičům.

první po levé ruce Katlian Street. V ní uvidíte budovu s výrazně vyřezávaným a malovaným vchodem, **Sheet'ka Kwaan Naa Kahidi Tribal Community House** (200 Katlian St., tel. 907/747-7290 nebo 888/270-8687), který je moderní variantou tradičního rodového a společenského domu. Tlingitský název zhruba znamená „dům pro lidi ze Sitky“. V létě tu návštěvníci mohou zhlédnout 30minutové představení se zpěvy a tanci od známé skupiny Naa Kahidi Native Dancers, které se podle místních Tlingitů za posledních několik tisíc let příliš nezměnilo. Pokud v přístavu kotví velké výletní lodě, mívají tanečníci v propracovaných kostýmech jedno až tři představení denně; dají se dohodnout

Malá motorová výletní loď *Observer*, která ze Sitky jezdí do Juneau, právě kotví ve zdejším přístavu

Sitka National Historical Park

☒ 106 Monastery St.

☎ 907/747-0110

🕒 středisko pro návštěvníky otevřeno v létě denně, v zimě po–so; Ruský biskupský dům otevřen V–IX denně, X–IV jen po domluvě

💰 \$ (prohlídka Ruského biskupského domu s průvodcem)

www.nps.gov/sitk

Alaska Raptor Center

☒ 1000 Raptor Way

☎ 907/747-8662
nebo
800/643-9425

🕒 V–IX denně (s jistými výjimkami)

💰 \$\$

www.alaskaraptor.org

i zvlášť objednaná vystoupení (zeptejte se ve společenském domě).

Na Lincoln Street poblíž mola pro návštěvníky u mostu John O'Connell Bridge je spousta obchůdků se suvenýry a luxusním zbožím, ale najdete tu i několik seriózních místních obchodů a galerií. V **Artist Cove Gallery** (241 Lincoln St., tel. 907/747-6990) najdete díla od místních umělců i díla od inupiatských Eskymáků a od původních obyvatel ze severozápadního pobřeží a z jihovýchodní Aljašky.

Čtyři bloky od nábreží, na křižovatce s ulicí Cathedral Way, se Lincoln Street rozdvouje jako řeka nad skalním výběžkem a její ramena obtékají **kostel sv. Michala**, St. Michael's Cathedral (tel. 907-747-8120, otevřeno pro skupiny v různou dobu, vstupné dobrovolné). Tento nádherný kostel ruské pravoslavné církve je národní historickou památkou a byl postaven ve 2. pol. 40. let 19. st. Původní budova

v r. 1966 shořela, ale místním se velkou část zařízení podařilo zachránit; když zde byla o rok později otevřena téměř věrná kopie originálu, dostaly se předměty zpět na své místo.

Světskou historii Sitky vám přiblíží **Isabel Miller Museum** (330 Harbor Dr., tel 907/747-6455, www.sitkahistory.org, V–IX téměř denně, po zbytek roku út–so, vstupné dobrovolné), umístěné v sálech Harrigan Centennial Hall poblíž vstupu do přístavu Crescent Harbor. Nejzajímavějším exponátem muzea je obrovské dioráma, které je podrobným modelem Sitky z r. 1867. Za prohlédnutí stojí také dobové fotografie; podívejte se na smějící se ženu v dlouhých šatech (tak typických pro tuto pionýrskou éru), která je v čele pouličních závodů v běhu na Den nezávislosti 4. července. V Harrigan Centennial Hall sídlí také uznávaný ženský taneční soubor **New Archangel Dancers** (tel. 907/747-5516, www.newarchangeldancers.com, představení v létě \$), jehož náplní jsou autentické ruské lidové tance.

Sitka National Historic Park

Nejzajímavější historickou atrakcí je Sitka National Historic Park. Byl založen na počest Bitvy u Sitky, která se odehrála r. 1804 mezi Tlingity a Rusy. Celý park tvoří dvě samostatné části: první, **Ruský biskupský dům** (na Lincoln Street mezi Monastery a Baranof Street) z r. 1842, je jednou z pouhých čtyř původních ruských staveb, dochovaných na celé západní polokouli. Opravený původní dům je postaven ze smrků sitka a od

svého dokončení až do r. 1969 v něm skutečně sídlili biskupové, kteří měli na starost obrovskou pravoslavnou diecézi zasahující na Aljašku, do části Sibíře a po celém tichomořském pobřeží až ke Kalifornii. V přízemí domu jsou vystavena propracovaná církevní roucha a velký mosazný samovar.

Několik bloků od biskupského domu, na samém konci Lincoln Street, začíná historické místo **Tlingit Fort Site**. V jeho středisku **Visitor Center and Southeast Alaska Indian Cultural Center** najdete artefakty, které vyprávějí o životě obou kultur před bitvou a po ní. Není jich příliš mnoho, ale zato jsou neobyčejně hodnotné; všimněte si obřadní kostěné dýky vykládané perletí a náprsenky z červených, žlutých, bílých, černých, modrých a tyrkysových korálek. Přímo ve středisku pracují také domorodí umělci; návštěvníci je mohou sledovat při vyřezávání

a hovořit s nimi. Venku vás čeká několik mil pěších stezek přes nádherný lesní park, který leží podél zátoky Sitka Sound a ústí řeky Indian River. Jižně od tohoto ústí je několik totemů a bitevní pole z r. 1804; na sever leží piknikové oblasti a památník Russian Memorial.

Podél severní hranice parku se rozprostírá přírodovědné středisko **Alaska Raptor Center**, které zachraňuje dravce i jiné ptáky a pokud možno je vrací do volné přírody. Přímo za pomoci svých opeřených obyvatel vám vypráví o zdejších dravých ptáčích – jsou tu orlí bělohlaví i skalní, sokoli stěhovaví a také výrové virginští.

Hned na západ od parku stojí vzdušná budova **Sheldon Jackson Museum**, v němž najdete jednu z nejlepších sbírek domorodého umění v jihovýchodní Aljašce. Tuto rozsáhlou sbírku předmětů od původních

Sheldon Jackson Museum

✉ 104 College Dr.

☎ 907/747-8981

🕒 otevřeno v létě denně (kromě svátků), v zimě út–so

💰 \$\$

www.museums.state.ak.us

Aktivní zážitek: Kurzy mořských kajaků

Vznik mořských kajaků se datuje do dávné minulosti, kdy Eskymáci a Aleuťané lovili v předchůdcích dnešních kajaků, tedy umiakách a bajdarkách ze zvířecích kůží. Dnes už tulení kůží vystřídaly moderní materiály, ale pocity veslaře se nemění: projíždí podél nádherného pobřeží a jedinou společností jsou mu hory, kosatky, orlí bělohlaví, ledovce a vydry mořské.

Aljaška láká veslaře na více než 10 000 km pobřeží, i když většina kajaků vyjíždí do vod jihovýchodní Aljašky a Zátoky prince Williama, a to díky zdejšímu krásu, volné přírodě a obrovským plochám chráněných vod. Protože je však aljašská příroda chladná a k výpravě je potřeba zvláštní vybavení, znalosti i dovednosti,

volí většina návštěvníků výpravy s průvodcem. Ve městech jihovýchodu i zátoky stačí doslova otočit pádlem a na nějakou cestovní kancelář narazíte, takže opravdu máte z čeho vybírat. Dobrým začátkem je Alaska Sea Kayaking Symposium (www.aksks.org; *klepněte na odkaz „regional resources“*).

Výpravy, jejichž součástí bývají často lekce pro začátečníky, mohou trvat třeba jen hodinu, ale také několik týdnů. Liší se rovněž úroveň služeb – v levnějších výpravách dělají účastníci veškeré práce společně s průvodci, v jiných dostávají servírované večeře a v táborech mají připravené stany. Některé firmy nabízejí specializované výpravy, například pozorování velryb nebo návštěvu ledovců.

Starrigavan Recreation Area

📍 mapa str. 47

✉ Tongass National Forest, Sitka Ranger District, 204 Siginaka Way, Suite 109, Sitka, AK 99835

☎ 907/747-6671

www.fs.fed.us/r10/tongass

obyvatel z celé Aljašky shromáždil koncem 19. st. učitel a misionář, reverend Sheldon Jackson, a najdete tu například hrůzostrašné šamanské masky a vyřezávané misky na jídlo připomínající medvědy nebo zbraně vyrobené z mrožích klů a mukluky, tedy boty z rybí kůže. Informační panely vysvětlují, jak původní obyvatelé používali tyto předměty ke každodennímu životu. Je tu třeba eskymácký oblek lovců velryb z tulení kůže, který vypadá spíše jako skafandr pro kosmonauty – a skutečně je vodotěsný a vzduchotěsný. Eskymáci jej nosili při porcování velryb uvízlých na mělčině, kdy se museli

můžete velice snadno a pohodlně vstoupit přes rekreační oblast Starrigavan Recreation Area, která leží 7 mil (11 km) severně od města, na cestě Halibut Point Road. Tři stezky vám dovolí nahlédnout do většiny hlavních ekosystémů oblasti; chcete-li se dozvědět více, můžete vyrazit na túry s průvodcem, které v Sitce organizují různé cestovní kanceláře a také nezisková Sitka Trail Works (801 Halibut Point Rd., tel. 907/747-7244, www.sitkatrailworks.org).

Příjemná stezka **Forest and Muskeg Trail** o délce 0,75 míle (1,2 km) se klikatí lesy ze smrků a jedlovců a vede přes rašeliniště, kde roste množství drobných mechů a také malé, ale stále hladové masožravé rosnatky. Na východním konci stezky můžete přejít most přes potok Starrigavan Creek a nastoupit na naučnou stezku **Estuary Life Trail**, která vede čtvrt míle (0,4 km) přes bažiny v ústí potoka. Pokud sem přijдете brzy ráno, objevíte tu nejrůznější ptáky a možná také medvěda hnědého nebo místní poddruh jelence ušatého.

Asi 200 yardů (180 m) severně od přístřešku na pozorování ptáků při konci naučné stezky vstoupíte na tábořiště, které patří k rekreační oblasti. Půjdete severním směrem až na konec, kde se dostanete k nejzajímavější ze tří stezek, **Mosquito Cove Trail**. Je dlouhá 1,25 míle (2 km), z toho zhruba 0,75 míle (1,2 km) vede po nádherném pobřeží zálivů Starrigavan Bay a Mosquito Cove, a poté se vrací na začátek přes pobřežní deštný les.

Působivost sbírek Sheldon Jackson Museuma podtrhuje zajímavé architektonické řešení stavby

brodit v ledové vodě. Desítky vitrín a příhrádek v této kruhové budově skrývají drobné poklady, jež připomínají dávno zašlé časy.

Starrigavan Recreation Area

Okolo Sitky leží národní les Tongass National Forest, do něhož

Sitka Sound

Sitská zátoka (Sitka Sound) je domovem bohatého mořského ekosystému. Kromě výrazných zástupců fauny jako velryby, tuleni a mořské vydry obývají chladné aljašské vody i další živočichové, takže zdejší moře patří k neplodnějším na světě. V zátocce se můžete potápět, ale podmorský svět je možné spatřit i suchou

TIP ZNALCE:

Každý rok v listopadu se v Sitce pořádá fantastický velrybí festival (www.sitka-whalefest.org), při němž máte příležitost k výletům lodí s průvodcem a přírodovědným přednáškám a poznáte také život ve městě mimo sezónu.

*Volker Deeck,
terénní pracovník
National Geographic*

nohou, z motorové lodě **Sea Life Discovery** (*Crescent Harbor* nebo *Thomsen Harbor*, tel. 877/966-2301, www.sealifediscoverytours.com, projíždky V–IX, \$\$\$\$). Cestující sedí v proskleném podpalubí, poslouchají výklad průvodce a dívají se na mořský život.

Mezi porosty vodních rostlin rodu *Zostera* se daří hvězdicím *Pycnopodia helianthoides*, které se podobají slunečnicím, mají až 24 ramen a dorůstají 1 m v průměru, nebo medúzám talířovkám obrovským se zlatavě bílým tělem, dále

jehlám, mečitkám, červeným krabům *Grapsus grapsus*, měkkýšům *Melibe leonina* a oranžovým sumýšům. Hluběji pak ve vodách zátoky žijí hřebenatky, sumky, mořští červi a vlkouši.

Hladinu zátoky Sitka Sound i odlehlejších pobřežních vod brázdí stovky lodí. Drtivá většina vozí rybáře s udicí, hodně lodí je však i turistických. Nabídky se výrazně liší – od malých loďek po velké zábavní jachty, od hodinových vyjížděk po celodenní výlety – takže si vybere doslova každý (*informace podá kancelář pro návštěvníky v Sitce, viz str. 58*).

Ať už si však vyberete kteroukoli loď, určitě ji budou na zádi pronásledovat mořské vydry, které tu požírají měkkýše nebo se starají o mláďata. A možná poplujete v obrovském stínu hory **Mount Edgecumbe**, 3201 stop (976 m) vysoké sopky, která se vzpíná asi 10 mil (16 km) západně od Sitky na ostrově Kruzof Island. (Skalní turisté se mohou vydat na 7 mil neboli 11 km dlouhý trek na vrchol; strmá cesta začíná u chaty Fred Creek's Cabin.) Zpravidla tu potkáte alespoň jednoho keporaka a kapitán třeba i vypne motory, abyste mohli poslouchat jeho funění.

Pokud je moře klidné, může loď zamířit k ostrovu **St. Lazaria Island** (*vyloďení není povoleno*); ten je součástí chráněné oblasti divočiny **Alaska Maritime National Wildlife Refuge** (viz str. 162–163), kterou tvoří dohromady na 2500 pobřežních ostrovů, vrcholků, skal a mysů podél celé Aljašky. V létě na 65 akrech (26 ha) ostrova hnízdí statisíce mořských ptáků. Uvidíte tu racky, jak zuřivě krouží kolem strmých útesů, nebo kormorány, kteří roztahují svá mokrá křídla, a půvabné papuchalky, jak se vrhají pod hladinu za potravou. ■

Cesty přes Inside Passage

Jihovýchodní Aljaška je vodní říší. Chcete-li ji opravdu zažít, musíte se jí přímo dotknout, a to znamená projet se lodí přes Inside Passage. Tato „mořská dálnice“ vede nějakých 900 námořních mil (téměř 1 700 km) z Bellinghamu ve státě Washington (asi 90 mil severně od Seattlu) do aljašského Skagway a propojuje množství měst i vesnic. (Viz též mapu na konci knihy.)

Pod nádhernými horami se zasněženými vrcholky, jejichž úpatí je porostlé deštným lesem, se i ty největší výletní lodě v Inside Passage krčí jako malé bárky

Tato vodní cesta se klikatí mezi stovkami ostrovů a prodírá se různými úžinami, průlivy a zátokami. Ostrovy tvoří jakýsi nárazník a chrání zdejší vody před ostrými větry a prudkými bouřemi Tichého oceánu, ale na druhé straně jsou velkým oříškem pro lodní navigátory, na které tu číhají mimo jiné letní mlhy, silné proudy, přílivové vlny, víry, ledové kry, písečné naplaveniny a další. Navzdory těmto rizikům je ale cesta přes Inside Passage jedním z nejkrásnějších zážitků, jaké vás v životě čekají. I lidé na lodích to instinktivně tuší: do každého z hlavních přístavů jihovýchodu přiletí ročně možná 20 000 návštěvníků a dalších 850 000 jich připluje výletní lodí.

Někteří se vydávají po Inside Passage ve vlastních člunech, jiní si pronajmou jachtu nebo osobní loď. To jsou ale výjimky; jinak prakticky každý volí velkou výletní loď, malou výletní loď nebo pravidelné linky na Alaska Marine Highway System (AMHS).

Velké výletní lodě

Více než 95 procent návštěvníků projíždí přes Inside Passage na velkých výletních lodích – některé pojmu více než 2 500 pasažérů a posádku. Jihovýchodní Aljaška je velmi oblíbenou destinací, a proto sem připlouvají lodě, které jsou nejen velké, ale také špičkově vybavené a propracované – patří k nejlepším výrobkům lodářského průmyslu. Přimo na palubě jsou třeba masážní zařízení, atria, diskotéky, hudební show jako v Las Vegas, bazény, kabarety, kasina a také legendární švédské stoly plné znamenitého jídla v takovém množství, že by se pod nimi menší lodě spolehlivě potopily.

Kromě všech těchto aktivit na palubě nabízí většina výletních lodí také spoustu cest na pevninu, od nakupování a výletů autobusem až po kajaking a lety vrtulníkem s přistáním na ledovci. Délka výletů se pohybuje od několika hodin po celý den, podle doby kotvení v pří-

stavu, ale na noc se cestující téměř vždy vrací na palubu.

Malé výletní lodě

S malou výletní lodí se cestující dostane blíž k pevnině – a to obrazně i doslova. Podle konkrétního operátora pojme taková loď něco mezi 10 a 250 lidmi; díky menší velikosti i ponoru mohou proklouznout různými menšími prostory blíž k pobřeží, a nabízejí tak lepší podmínky k pozorování divoké přírody i ledovců.

Ještě důležitější však je, že takové malé lodě se soustřeďují ne na palubní zábavu, ale na poznání samotné jihovýchodní Aljašky. Menší lodě často nabízejí přednášky přírodovědců nebo původních obyvatel Aljašky a zajíždějí na noc do přístavů, které jsou velkým lodím nepřístupné. Při cestách na pevninu s nimi objevíte méně frekventovaná místa. A jaké jsou nevýhody? Tyto lodě nemají na palubě tolik zábavy a lákadel jako velké lodě, a bývají oproti nim dokonce i dražší.

Alaska Marine Highway

Státní lodní doprava Alaska Marine Highway Service (AMHS), kterou americké ministerstvo dopravy

nedávno prohlásilo za „všeamerickou dálnici“, pojme na každé z 11 lodí své flotily cestující i automobily. Linky této „mořské dálnice“ zajíždějí do 33 obcí a měst (z nichž 10 je podél Inside Passage) a cestují s nimi místní – třeba žáci střední školy na basketbalový zápas v jiném městě.

Lodě na hlavních linkách pojmu téměř 500 pasažérů a na lodích do menších měst cestuje 150–250 lidí. Jihovýchod propojuje spousta lodních linek, takže cestující může vystoupit v kterémkoli hlavním přístavu a nastoupit na jinou linku hned druhý den – nebo také za měsíc. Hodně lidí si postupně objedná ubytování v několika přístavech a v každém stráví několik dní, podle jízdního řádu lodí.

Lodní linky na mořské dálnici jsou oproti výletním lodím levné, dobře provozované a obvykle i spolehlivé. Dokonce i na těchto pravidelných linkách jsou k dispozici různé služby, například soukromé kajuty, restaurace, kina a sprchy. V noci si někteří cestující, pokud si nezaplatili kajutu, postaví na kryté palubě stan. V létě je pro cestující s auty rezervace povinná a pro pěší pasažéry doporučená. Převoz auta i kajutu si rezervujte včas.

Podrobnější informace o AMHS jsou uvedeny v sekci „Rady na cestu“, na str. 235. ■

Aktivní zážitek: Vyberte si plavbu

Cesty přes Inside Passage organizují každým rokem desítky společností, které nabízejí různé služby. Bližší informace najdete na stránkách www.alaskatravel.com/alaska-cruises.

American Safari

Cruises, Seattle, WA
(tel. 888/862-8881,
www.amsafari.com). Společnost „Safari“ nabízí na čtyřech motorových jachtách pro 12 až 36 pasažérů kombinaci dobrodružství a luxusu.

Cruise West, Seattle, WA (tel. 888/851-8133,
www.cruisewest.com). Významný operátor malých lodí na jihovýchodní Aljašce s flotilou lodí pro

nejvýše 140 cestujících. Plavby Cruise West zastavují v menších vesnicích, dělají odbočky pro pozorování velryb a projíždějí úzkými průlivy.
Holland America Line
(tel. 877/932-4259,
www.hollandamerica.com). Tato velká společnost nabízí desítky plaveb na lodích, které pojmu až 2 000 pasažérů. V nabídce je obrovské množství zábavy a prvotřídní doplňkové přednášky.

Pořádají se tu také tradiční večírky ve smokingu.
Pacific Catalyst II, Inc., Friday Harbor, WA
(tel. 800/378-1708 nebo 360/378-7123, www.pacificcatalyst.com) Třidvacetimetrová dřevěná loď Catalyst byla postavena v r. 1932, a to pro univerzitu ve Washingtonu za účelem oceánografického výzkumu. Dnes vozí 12 pasažérů na naučné plavby po Inside Passage.

Juneau

Juneau není jen tak obyčejným hlavním městem státu Unie: s vnějším světem je nepropojuje žádná silnice, po ulicích se občas toulají medvědi a okolní prostředí je zkrátka úžasné. Město stojí na březích kanálu Gastineau Channel a hned za ním se do výšek několika tisíců stop prudce vzpínají hustě zalesněné hory – přestože něco takového bychom očekávali spíše od nějakého horského letoviska ve Švýcarsku.

V centru města Juneau, založeného v éře zlaté horečky, najdete množství historických budov

Juneau

📍 mapa str. 47

Informace pro návštěvníky

✉ Centennial Hall
Visitor Center, 101
Egan Dr.

☎ 907/586-2201
nebo
888/581-2201

www.traveljuneau.com

Ve třetím největším městě Aljašky (31 000 obyvatel) objevíte solidní ubytování, znamenité restaurace, živé kavárny, spoustu kulturních aktivit a také se odtud snadno dostanete k přírodním scenériím, jaké jinde nenajdete.

Historické centrum

Historie na vás v Juneau dýchne ihned po vstupu do centra města. Díky velké dávce štěstí a také hrdinné práci místního sboru dobrovolných hasičů nezažilo

nikdy na rozdíl od mnoha jiných aljašských měst rozsáhlý ničivý požár. V obvodu asi sedmi bloků od původního centra stojí plných 143 budov z doby před r. 1914 – a 60 z nich se datuje ještě před rok 1904. Při procházce městem si všimněte více než 20 totemů a dalšího veřejného umění ve formě soch a nástěnných maleb. A nějaký čas nezapomeňte věnovat také přilehlým starobylým obytným čtvrtím na strmých svazích, z nichž některé stojí třeba pět šest bloků od pobřeží.

Vzhledem k tomu, že je Juneau hlavním městem státu Aljaška a sídlí tu jeho vláda – ostatně téměř 45 procent místních pracuje ve veřejném sektoru – začneme jeho prohlídku při **Alaska State Capitol**. V této nenápadné budově z neomitnutých cihel, dokončené r. 1931, sídlila původně zákonodárná rada tohoto teritoria, guvernér, pošta, soudy a řada dalších federálních i teritoriálních úřadů. Na druhém podlaží je výstava historických fotografií.

Jestliže u Kapitulu přejdete Main Street a vstoupíte do **Juneau-Douglas City Museum**, můžete nahlédnout do ještě starší minulosti města. Zde se dozvíte, jak zde r. 1880 dva prospektori s tlingitským náčelníkem odstartovali

TIP ZNALCE:

Na stezkách okolo Juneau nebo při středisku pro návštěvníky Forest Service se můžete těšit na výhledy na Mendenhallův ledovec, na jezero při jeho čele a na nedaleký vodopád.

*Rowland Shelley,
terénní pracovník
National Geographic*

nejrychlejší zlatou horečku všech dob – a pouhý měsíc poté, co náčelník Kowee poslal Joeho Juneaua a Richarda Harrise prozkoumat zlatou žílu nad Zlatým potokem, Gold Creek (dnes je zde Silver Bow Basin), tu začaly přistávat lodě plné lidí, kteří toužili po zbohatnutí. Ti ze

Mendenhallův ledovec

Velmi pěkný pohled na Mendenhallův ledovec i na ledové pole, v němž vzniká, je z letadla nebo vrtulníku, který snadno překoná potřebných 12 mil (19 km) z Juneau. Z vrtulníku se dokonce můžete na ledovci nechat vysadit k procházce s průvodcem. Pro skalní turisty jsou k dispozici treky a balíčky s lezením po ledu, na něž dostanete také cepín a mačky. Druhá možnost je prohlédnout si ledovec z bezpečné vzdálenosti, ze stezek z délkách od 0,5 po 3 míle (0,8–4,8 km).

země vykopali miliony uncí zlata, které však museli velmi pracně dobývat z chudé rudy – což byla práce spíše pro velké důlní společnosti než pro jednotlivé nezávislé zlatokopy, jak ostatně v muzeu dokládá propracovaný model dolu Perseverance Mine. Součástí výstavy jsou i další stránky historie Juneau, od vraků ztroskotaných lodí po život v domácnosti 19. st. Nepřehlédněte také 45 stop (13,7 m) vysoký totem v haidském stylu, který stojí přímo před muzeem.

Další klíčový moment historie Juneau připomíná státní historická budova **House of Wickersham**, která stojí o několik bloků nahoru do kopce, na Sedmé ulici (Seventh Street). Tento půvabný dům byl postaven v r. 1898 pro důlního superintendanta a r. 1928 jej koupil soudce James Wickersham, přední aljašský advokát, politik, soudce, spisovatel a historik. Wickersham

Alaska State Capitol

- 4th & Main Sts.
- 907/465-3853
- prohlídky pol. V–konec IX denně

Juneau-Douglas City Museum

- 155 S. Seward St.
- 907/586-3572
- otevřeno V–pol. IX denně, v zimě út–so
- \$
- www.juneau.org/park-srec/museum

Wickersham State Historic Site

- 213 7th St.
- 907/586-9001
- otevírací dobu si ověřte po telefonu
- \$
- www.dnr.state.ak.us/parks/units/wickersham.htm

Alaska State Museum

✉ 395 Whittier St.

☎ 907/465-2901

🕒 otevřeno od pol.
V do pol. IX den-
ně, po zbytek roku
út-so

💰 \$

www.museums.state.ak.us/asm/asmhome.html

se postaral o změnu statusu Aljašky na teritorium, což se mu podařilo v r. 1912. Krátce po tomto vítězství začal pracovat na tom, aby byl z Aljašky plnohodnotný stát – tento jeho sen se však splnil až v r. 1959, tedy 20 let po jeho smrti. Při prohlídce domu se seznámíte s barvitou minulostí soudce a podíváte se na některé z jeho obrovské sbírky aljašských artefaktů i osobních památek.

Alaska State Museum

Muzeum státu Aljaška je pokladnicí 32 000 klenotů, mezi nimiž najdete zajímavé artefakty původních obyvatel, výtvarné umění a přírodovědné exponáty.

V přízemí se seznámíte s bohatou minulostí a současností různých původních obyvatel Aljašky, tedy Aleutů, Athabasků, Eskymáků a indiánů severozápadního pobřeží. V galeriích najdete množství vzácných předmětů, jako například opasek vytvořený ze 200 čelistí sobů, košíky staré tisíce let a další artefakty výjimečné hodnoty. Podívejte se na ztvárnění aleutského loveckého klobouku od soudobého umělce, jehož tenký kužel ze dřeva ohýbaného v páře připomíná snad cyklistickou přilbu a jehož vnější strana je posázená složitými vzory, barevnými korálky, ozdobami z vyřezávaných klů a trásněmi z lachtaních vousů. Zastavte se u neobyčejně jemně tkaného a složitě malovaného historického klobouku na hlavě tanečnicka kmene Kaagwaataan; odborníci tvrdí, že je to jeden z nejlepších klobouků ze smrkových kořenů.

Rampa do druhého podlaží se stáčí okolo dvoupatrového modelu stromu, na němž je obrovské

hnízdo orla bělohavého – expozici doprovázejí i jeho zvuky. Pár orlů buduje hnízdo po celý reprodukční život a největší mohou dosahovat velikosti menší nákladní dodávky.

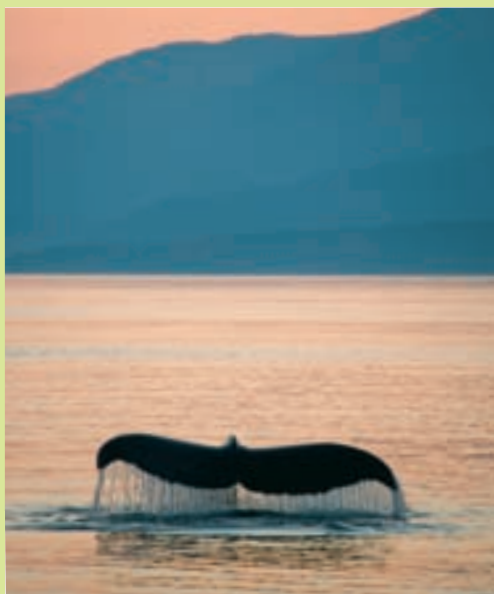
Na druhém podlaží vás čekají přírodovědné výstavy, ale většina je věnována historii území v éře po vstupu Evropanů, především pak v éře ruské nadvlády. Možná vás zaujme obrovský samovar nebo imperiální erb s dvouhlavým orlem, který byl symbolem ruské Aljašky. Z americké éry se pak galerie podrobně věnují především rozvoji přírodního bohatství státu a sezna-

Boj o hlavní město

Za vlády Ruska byla hlavním městem Aljašky Sitka, ale okolo r. 1900 se už většina zdejších obchodů odehrávala v oblasti kolem bývalého hornického tábora Joeho Juneau. Úřady vyhlásily proto Juneau za hlavní město, kterým zůstalo i po změně statusu Aljašky na teritorium v r. 1912 a po povýšení na stát r. 1959. Po 2. světové válce se velká část populace i obchodu posunula na severozápad, a to částečně díky vládním aktivitám. Sílily proto i snahy přesunout hlavní město státu z Juneau do Anchorage a diskuse vyvrcholily v 70. letech, kdy státní komise dokonce pro nové město vyčlenila jisté neobydlené území při Willow, na sever od Anchorage. Voliče ale nakonec odradila vysoká cena za vybudování nového hlavního města a celé hnutí se tak zhroutilo.

Aktivní zážitek: Pozorování velryb

I když se třeba nenecháte unést a nebudete vykřikovat „Ta teda cáká!“, pochybuji, že by s vámi pohled na živé velryby vůbec nepohnul. Míst, kde můžete tyto vodní kolosy pozorovat a kde se vám nad nimi rozbuší srdce, je na Aljašce bezpočet; některé velryby přitom obývají aljašské pobřeží vody celoročně, jiné migrují k severu na letní pastviny v Aljašském zálivu, Beringově moři nebo Severním ledovém oceánu.

Vodám v zátocě Frederick Sound při Petersburgu kralují v létě velryby

Někdy můžete spatřit velryby i z pevniny, ale většina pozorování se děje na moři. Vnímaví cestující si na výletní lodi či pravidelné lince mohou velryb všimnout i sami, jindy je upozorní lodní důstojník. Opravdoví fanoušci kytovců však nastoupí na loď, která vyplouvá přímo za účelem hledání velryb a dalších mořských živočichů.

Přírodovědné výlety lodí s pozorováním velryb nabízejí desítky přístavů po celé Aljašce. Mezi nejzha-

vější typy patří zálivu Glacier Bay, Frederick Sound a Sitka Sound na jihovýchodní Aljašce, dále samozřejmě Zátoka prince Williama a Záliv vzkříšení (Resurrection Bay) při Sewardu na poloostrově Kenai. Podle konkrétního místa a času můžete spatřit keporkaky, kosatky a plejtvákovce. Další druhy se objevují méně často, například plejtvák obrovský nebo vorvaň. V Cookově zálivu kousek od An-

chorage nebýval problém zahlédnout také běluhy, ale v posledních letech se populace těchto menších velryb díky rozvoji lidské civilizace dramaticky snížila.

Pozorování velryb nabízí například:

Kaleidoscope Cruises

(P. O. Box 1201, Petersburg, AK 99833, tel. 907/772-3736 nebo 800/868-4373, www.petersburglodgingandtours.com)

Na malé lodi, jejímž kapitánem je mořský biolog, se vypravíte k letním pastvinám keporkaků v zátocě Frederick Sound.

Kenai Fjords Tours

(Small Boat Harbor, Seward, AK, tel. 877/777-4051, www.kenaifjords.com).

Pozorování plejtvákovců, keporkaků a kosatek v Zálivu Vzkříšení a národním parku Kenai Fjords z velkých turistických lodí.

Rainbow Tours

(P. O. Box 1526, Homer, AK, 99603, tel. 907/235-7272, www.rainbowtours.net). Podívejte se na keporkaky, kteří vyskakují a chrlí vodu v malebném Kachemaském zálivu a v ústí Cookova zálivu.

Woodwind Adventures

(P. O. Box 47, Gustavus, AK 99826, tel. 907/697-2282, sailglacierbay.homestead.com). Dvanáctimetrový katamarán vozí návštěvníky k pozorování keporkaků v Glacier Bay a při Point Adolphus.

Mount Roberts Tramway

📍 490 S. Franklin St.

☎ 907/463-3412

nebo

888/461-8126

🕒 jezdí V–IX denně

💰 \$\$\$\$

www.goldbelttours.com/travel/day_trips/juneau/tram.html

mují vás s hornictvím, těžbou dřeva, rybolovem a dobýváním ropy.

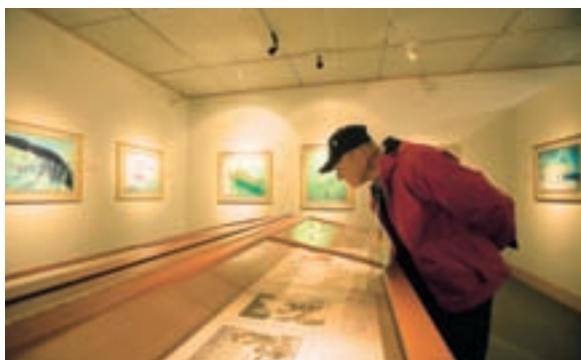
South Franklin Street a okolí

Na pobřeží soupeří o přízeň návštěvníků množství obchodů, restaurací, galerií, barů a kin. Čím blíže se podél South Franklin Street dostanete k rušnému přístavu, tím více budete cítit vlivy desítek zastavujících výletních lodí. Za typického letního dne jich tu kotví čtyři, pět

Rie Muñoze. Autentické dřevorezby, šperky z klů a obřadní masky od aljašských domorodců je možné koupit v **Raven's Journey** (435 S. Franklin St., tel. 907/463-4686, www.ravensjourneygallery.com).

Mount Roberts

Kousek dál po ulici od Raven's Journey je konečná stanice lanovky **Mount Roberts Tramway**. Ta vás vyveze na jednu z nejzajímavějších atrakcí Juneau: stoupá do výšky

Sbírký v Alaska State Museu vyprávějí historii „Velké země“, Aljašky

a na břeh „vypouštějí“ tisíce pasažérů; díky dolarům od turistů zde vzkvétají nové obchůdky i luxusní prodejny, i když tu stále zůstává dost místních, zřetelně aljašských podniků, některé i na South Franklin.

Po cestě se můžete zastavit ve staré **budově senátu** a podívat se na ukázky umění i řemesel v **Juneau Artists Gallery** (175 S. Franklin St., tel. 907/586-9891, www.juneauartistsgallery.com). O blok níže můžete zkusit **Decker Gallery** (233 S. Franklin St., tel. 907/463-5536, www.riemunoz.com), kde je vystaveno dílo jednoho z nejslavnějších umělců státu,

1 800 stop (548 m) pod horou Mount Roberts, která se tyčí do výšky 3 819 stop (1 164 m) nad ulicemi South Franklin Street a Marine Way.

Lanovka se rozjždí vzhůru a výhled je zpočátku krásný, pak nádherný a nakonec fantastický. Vlastníkem dráhy je městská společnost Alaska Native Corporation, a proto je i mezi zaměstnanci hodně aljašských domorodců. Někdy průvodčí lanovky při cestě nahoru nebo dolů hraje na tradiční bubny a zpívá. Vliv původních obyvatel zaznamenáte i na horní stanici, kde je malé kino s promítáním filmu o kultuře Tlingitů a obchůdek

TIP ZNALCE:

Jakmile výletní loď zakotví, snažte se vyrazit také ven z města. Na mnoha místech jsou v nabídce výlety na kole a během pěti minut se ocitnete v nedotčené přírodě, kde vás čeká několik hodin dobrodružství.

*Everett Potter,
autor textů*

National Geographic Traveler

s dárkovými předměty, který je tak trochu i muzeem a v němž bývají k vidění umělci při práci. Je tu také restaurace s úžasným výhledem a přírodovědné středisko. Tento komplex však není nejzajímavějším lákadlem lanovky: tím je samotná Mount Roberts.

Za přírodovědným střediskem se rozprostírá síť mírných, dobře značených stezek, které stoupají

úbočím hory přes stále řidší lesy až po neuvěřitelně rozsáhlý subalpinský biotop. Nad horní hranici lesa se dostanete za pouhých 10–15 min. chůze a ihned se vám otvírají neobyčejné výhledy na hory, vodopády a vodní masy na západ a na jih od Juneau. V létě se louky rozzáří kvetoucími rostlinami, na kterých se pasou svišti brýlloví. Podrostem se prodírají dikobrazi urzoni, občas se tudy proběhnou medvědi a nejvyšší svahy jsou domovem kamzíků běláků. Pokud máte dost sil i vhodné vybavení, můžete tu nachodit spoustu kilometrů – a dokonce se můžete vrátit do města po 4,5 míle (7,2 km) dlouhé stezce **Mount Roberts Trail**, která vás dovede na konec Šesté ulice, (Sixth Street).

Glacier/Juneau Veterans' Memorial Highway

Jedna z hlavních silnic v Juneau s dvojným názvem Glacier/Juneau Veterans' Memorial Highway by normálně byla nezajímavou slepou silnicí, ale díky spoustě krásných

Aktivní zážitek: Adrenalin na lanové dráze

Lanové dráhy jsou na Aljašce dvojího typu. První nabízejí krátký, intenzivní, vypjatý zážitek: operátor vyveze návštěvníky na útes asi 400 m nad hladinou moře, uváže je na sedák podobný sedačce z „opravdové“ lanovky a pustí je dolů po silném laně – za silného pištění a ječení – k pobřeží, vzdálenému více než míli (1,6 km). Místo se jezdec ocitá téměř 100 m nad lesním terénem a řítí se rychlostí téměř 100 km/h. Devadesát sekund od vypuštění se vysmátý zastavuje na pláži, vrávorá se na podlamujících se kolenou a chlubí se úžasným zážitkem. V době vzniku těchto stránek jsou takovéto jízdy na Aljašce

k dispozici na jediném místě, a sice ve společnosti Icy Strait Point (tel. 907/945-3141, www.icystraitpoint.com) na odlehlém místě při tlingitské vesnici Hoonah, asi 30 mil (48 km) jihozápadně od Juneau.

Ani druhý typ lanových drah není nijak poklidnou atrakcí, jeho cílem je poznávání deštného lesa shora. Lana jsou napnutá mezi plošinami a lidé v úvazcích mezi nimi kloužou nad korunami stromů, pozorují zvířata, a dostávají tak pohled z ptačí perspektivy asi 30 m nad zemí. Jednou ze společností s pobočkami v Juneau a Ketchikanu je **Alaska Canopy Adventures** (www.alaskacanopy.com).

Glacier Gardens Rainforest Adventure

📍 7600 Glacier Hwy.

☎ 907/790-3377

🕒 zavřeno X-IV

💰 \$\$\$

www.glaciorgardens.com

Mendenhall Glacier

📍 mapa str. 47

📍 Mendenhall Loop Rd.

☎ 907/789-0097

🕒 středisko pro návštěvníky otevřeno V-IX denně, po zbytek roku čt-ne

💰 v létě \$, v zimě zdarma

www.fs.fed.us/r10/tongass/districts/mendenhall

míst motoristům vůbec nevadí, že po ní musí jet stejnou cestou tam i zpět. Cesta začíná v centru města jako Egan Drive a vede na sever podél kanálů Gastineau a Favorite Channel. Na míli 9,3 (měřeno od terminálu výletních lodí na South Franklin St.) se z ní oficiálně stává Glacier Highway; na míli 12,1 se mění v Juneau Veterans' Memorial Highway, ale většina místních ji stále nazývá Glacier Highway. Ať už ji ale označíme jakkoli, vede cesta podél břehů kanálů Favorite Channel a Lynn Canal nebo v jejich těsné blízkosti a končí až 40 mil (64 km) od města při zátocce Echo Cove.

První čtvrtina cesty vede údolím Mendenhall Valley, kde se

rozkládá něco jako předměstí Juneau. Na míli 8 u obchodu Freda Meyera najdete park **Glacier Gardens Rainforest Adventure**. Zde se můžete s průvodcem vydat na okružní cestu do 51,5 akrů (asi 21 ha) deštného lesa v délce 2 mil (3,2 km), ale jedním z velkých lákadél parku jsou také rozlehlé květinové zahrady. Velké jehličnaté stromy jsou zde sežnuty asi na 20 stop (6 m) výšky a poté otočené zpět k zemi, takže masa kořenů trčí vzhůru a mohou na ní růst barevné popínavé rostliny, které jsou pastvou pro oči.

Na zmíněné míli 9,3 se silnice kříží s jižním koncem cesty Mendenhall Loop Road. Pokud v jejím ohybu odbočíte z této strany doleva, dostanete se na cestu Glacier Spur Road. Ta vede 3,4 míle (5,5 km) do vnitrozemí, kde končí u střediska pro návštěvníky při Mendenhallově ledovci, který je jednou z nejoblíbenějších atrakcí na celé Aljašce. *(Nejlépe je vyrazit brzy ráno, než sem autobusy začnou přivážet davy turistů.)* Ledovec se rodí vysoko v horách na rozlehlém ledovém poli Juneau Icefield a vy zde můžete sledovat, jak jeho 12 mil (19 km) dlouhá a míli (přes 1,5 km) široká masa modrobílého ledu s rachotem končí svou pouť na opačné straně jezera Mendenhall Lake, než je středisko pro návštěvníky. Dnes ledovec velmi rychle ustupuje, a to od 50. let 18. st. rychlostí 100–150 stop (30–45 m) ročně. V r. 2004 se ale ledovec zkrátil o 600 stop, tedy o 183 m, a v r. 2007 o dalších 500 stop (152 m).

Ve **středisku pro návštěvníky** vás výstava a film seznámí s mechanikou ledovců a podrobně představuje Juneau Icefield a Mendenhall

Ledovcoví medvědi

Na každého medvěda, kterého zahlédnete v deštném lese jihovýchodní Aljašky, se dobře podívejte, protože mezi nimi můžete objevit toho ze všech nejzácnějšího, ledovcového neboli modrého medvěda.

Oba názvy jsou ovšem ve skutečnosti chybně vytvořené. Ledovcoví medvědi nežijí ani na ledovcích, ani na ledových polích, protože tam zkrátka nemají co jíst. Tento vzácný živočich žije ovšem v blízkosti ledovců a nejčastěji ho spatříte, jak se prochází po lesních stezkách, jak se louďá na pláži, nebo jak se pase na rozkvetlé louce. A také barvy uvidíte u medvěda modrého různé, jenom ne modrou: chlupy má u kořínků černé, ale na koncích stříbrné, čímž vzniká celkový modrý vzhled.

Voda ve vodopádu Nugget Falls se řítí po skalnatém úbočí do jezera, které se vytvořilo pod Mendenhallovým ledovcem

Glacier. Přes velká panoramatická okna si můžete prohlédnout ledovec v pohodlí a teple; chcete-li se k němu dostat blíže, projděte po 0,3 míle (0,5 km) dlouhé stezce **Photo Point Trail** k okraji jezera. Ještě blíž vás doveze na jezero průvodce s kajakem; jedna skupina převáží dokonce turisty v tradiční tlingitské kánoi. A úplně nejbliže se k němu dostanete vrtulníkem, který přistane přímo na ledovci a vy se po něm můžete i projít (opět s průvodcem). Vrtulníky přistávají poměrně daleko od konce silnice, ale jejich hluk je přesto hodně slyšet, a mnoho obyvatel Juneau i milovníků přírody se proto dožaduje jejich regulace.

Také okolí ledovce stojí za prozkoumání. Hned na parkovišti, na jeho nejvzdálenějším konci od střediska pro návštěvníky, můžete z vyhlídky pozorovat lososy nerky a kisuče, kteří se v létě plují třít do potoka Steep Creek. Dávejte ale pozor, protože kvůli rybám sem chodí také medvědi. A potok je oblíbený i mezi bobry – najdete tu množství hrází a doupat.

Kromě cesty pro návštěvníky od střediska k jezeru se do okolní přírody dostanete ještě po pěti stezkách. Přímo od střediska vede půl míle (0,8 km) dlouhá, lehká naučná stezka **Trail of Time**, která vám dává nahlédnout do tajů deštného lesa. Jednou z nejpůvabnějších je 3,5

míle (5,6 km) dlouhá, středně obtížná stezka **East Glacier Loop**, která odbočuje přímo z Trail of Time. Její okruh prochází deštným lesem a z různých míst nabízí výhledy na ledovec, vodopády Nugget Falls a horská úbočí, která jsou doménou kamzíků běláků.

Vrátíte-li se nyní zpět na silnici Glacier Highway, narazíte na míli 12,4 na přístav **Auke Bay** s možnostmi pronájmu kajaku, výletu s pozorováním velryb nebo sportovního rybolovu. Nedaleko odtud je areál University of Alaska Southeast Campus a terminál státní lodní dopravy. Jakmile cesta opustí záliv, obrací se k severu a krouží se podél kanálu Favorite Channel. Horizont občas přeruší vznešené vrcholky pohoří Chilkat Range, které leží 25–30 mil (40–50 km) na západ. Nádherný výhled na hory je z místa **Inspiration Point** na míli 18,8.

Na míli 22,5 vás čeká svatostánek klidu a míru, **Shrine of St. Therese** (tel. 907/780-6112, www.shrineofsainttherese.org). Tento rekreační komplex s chatkami, zahradami, cestičkami, ubytováním a kaplí patří diecézi v Juneau, pro jedno i vícedenní pobyt je však otevřený každému, kdo „bude respektovat ducha tohoto svatého místa“. Po 400 stop (122 m) dlouhé hrázi můžete projít na maličký Shrine Island, odkud je výhled na krásnou kamennou kapli.

Na míli 27,7 odstavte auto na hlavním parkovišti při rekreační oblasti **Eagle Beach State Recreation Area** (tel. 907/465-4563, \$), v níž se nachází stanice strážců, několik stezek a tábořiště. Ještě před 250 lety ležela tato plocha pod několik set metrů mohutným ledovcem, takže krajina je poměrně mladá. Podle názorných značek se můžete zorientovat mezi vzdálenými vrcholky Chilkatských hor, které se tyčí nad vodami Lynn Canalu, nebo se podívat na orly bělohavé plachtící nad ústím příznačně pojmenované Eagle River.

Así čtvrt míle (0,4 km) dále po hlavní silnici je odbočka na nezpe-

něnou cestu k **piknikové oblasti**

Eagle Beach (Tongass National Forest, Juneau Ranger District, tel. 907/465-4563). Z této nepříliš zastavěné oblasti je krásný výhled nad Lynn Canal a zdejší pobřeží mají v oblíbě různé druhy ptáků – jsou tu například „kanadské husy“ bernešky velké, volavky popelavé americké, orel bělohavý a hejna pokřikujících racků.

TIP ZNALCE:

Po Mendenhallově stezce na západní straně Mendenhallova ledovce se poměrně snadno dostanete k ledovým jeskyním i k terénu při čele ledovce. Zkuste se ledovce „dotknout“ a podívat se na jeho spodní stranu, která formuje kameny a sedimenty na povrchu.

*Gregory Wiles,
terénní pracovník
National Geographic*

Aktivní zážitek: Výběžek Muir Inlet zálivu Glacier Bay

Hlavní východní rameno severní části zálivu Glacier Bay se nazývá Muir Inlet. Tento 25 mil (40 km) dlouhý fjord vede do země divočiny a ledovců. Místo milují zejména kajakáři, protože výletní lodě, turistické lodě a rybářské čluny se mu většinou naopak vyhýbají. V jedné z větví Muir Inlet, zvané Adams Inlet, jsou od května do poloviny září dokonce zakázány motorové lodě; vjezd a výjezd však musíte načasovat podle mohutného přílivu a odlivu. Také příležitosti k pěší turistice a táboření jsou okolo Muir Inlet vynikající. Příjemné túry vedou například na hřbety White Thunder Ridge a McConnell Ridge. Výhledy shora jsou opravdu nádherné, musíte k nim však překonat převýšení asi 450 m a prodrat se hustými olšinami.

I tato oblast je zemí medvědů, a proto při pohybu na pobřeží dávejte pozor. Navíc jsou tu hejna komárů, takže nezapomente na dostatek repelentů. Informace o pěších túrách a kajakingu podá vedení parku v Glacier Bay Lodge (tel. 888/229-8687, www.visitglacierbay.com).

Při míli 34 se objeví varování: „Travel Beyond This Point Not Recommended. If You Must Use This Road, Carry Cold Weather Survival Gear“ (Další cesta na vlastní nebezpečí a jen s vhodným vybavením do chladného počasí). Pokud je příjemné léto a pokud s sebou opravdu máte i teplejší oblečení, můžete pokračovat až na konec silnice při půvabné zátocce Echo Cove, kde je pěkné místo na piknik. ■

Národní park a rezervace Glacier Bay

Jádro národního parku a rezervace Glacier Bay je novým územím. Když se kolem této části pobřeží plavil r. 1778 slavný anglický objevitel kapitán James Cook, narazil na obrovskou masu ledovce silnou několik set stop a širokou několik mil. Tehdejší malá doba ledová ale rychle ustupovala, a když se zde plavil v r. 1794 kapitán George Vancouver, otevřel se mu před očima 5 mil (8 km) dlouhý „Ledovcový záliv“, Glacier Bay. Led se rozpouští nadále a dnes se hluboký záliv se dvěma rameny zařezává již 65 mil (105 km) do aljašského vnitrozemí.

Do vod jednoho z menších ramen zálivu Glacier Bay padají s rachotem kusy ledu z ledovce Johns Hopkins Glacier

Na okraji zálivu, kde se ještě před 250 lety rozpouštěl led, stojí dnes vzrostlý les. I při jeho vzdálenějším konci, kde led začal ustupovat až poměrně nedávno, vidíte první známky ožívování země a převládají tu kolonizující rostliny jako olše a nádherně zbarvené vrbovky. Vědci a návštěvníci jsou tak svědky opětovného zrození krajiny.

Ledovce dosti výrazně ustoupily, rozhodně nezmizely. V parku se nachází desítky ledovců přílivového typu, které zasahují až k oceánu. Většina je aktivních a odpadávají z nich do vody kusy ledu; na tomto místě je nejvyšší koncentrace ledovců uvedeného typu na světě. Ledovce jsou největším lákadlem parku, a do zálivu proto míří i spousta výletních

Národní park a rezervace Glacier Bay

mapy str. 79 a 47

P. O. Box 140, Gustavus, AK 99826; středisko pro návštěvníky při Bartlett Cove

907/697-2230

otevřeno od konce V do pol. IX denně

www.nps.gov/glba

Gustavus

mapa str. 47

Informace pro návštěvníky

Gustavus Visitors Assoc., P. O. Box 167, Gustavus, AK 99826

www.gustavusak.com

lodí na cestě přes Inside Passage. Neméně zajímavá je samozřejmě i nádherná přírodní scenerie a spousta divokých zvířat.

Chcete-li tento park o rozloze 3,3 mil. akrů (přes 13 000 km²) poznat opravdu důkladně, vyhradte si na něj několik dní. Vstupní branou do parku je malá obec **Gustavus**. Je zajímavé, že v Gustavu je jedno z nejlepších

po krajíně a návštěvník musí šlapat pěšky, půjčit si kolo, vzít taxík, sednout na autobus nebo pronajmout auto.

Jediná zdejší silnice vede z Gustava do parku; přesněji končí v osadě Bartlett Cove, která je v celém parku jediným zastávkovým místem a také vstupním bodem do zálivu Glacier Bay. Linky Alaska Marine Highway

Přes mokrý terén deštného lesa v osadě Bartlett Cove projdou turisté po dřevěném chodníku

letiště jihovýchodu, které bylo za druhé světové války postaveno jako stanice na doplňování paliva. Díky tomuto letišti může letecká společnost Alaska Airlines přes léto denně provozovat linku do Juneau.

V Gustavu je asi patnáct ubytovacích zařízení, od pěkných, ale prostých chatků přes příjemné penziony se snídaní až po jedny z nejlepších venkovských hostinců na Aljašce. Mezi další vybavení patří galerie, restaurace, cestovní kanceláře a 9jamkové golfové hřiště. Toto půvabné město však nemá žádnou hlavní ulici ani centrum; je spíše rozestě

tuto oblast neobsluhují, ale mezi Auke Bay při Juneau a Bartlett Cove jezdí soukromé linky společnosti **Glacier Bay Ferry** (tel. 907/586-8687, www.visitglacierbay.com, \$\$\$\$).

Bartlett Cove

V osadě Bartlett Cove, která je zasazena mezi deštné lesy východního pobřeží zálivu Glacier Bay, se nachází i jediné ubytovací zařízení v národním parku, **Glacier Bay Lodge**. Tato velká dřevěná chata s 56 pokoji půjčuje kajaky i rybářské vybavení a nachází se tu malé přírodopisné muzeum a také správa Glacier Bay National Park & Preserve

a středisko pro návštěvníky. Právě na tomto místě si můžete domluvit túru nebo vyjížďku lodí se strážci, utábořit se nebo si přečíst rozvrh večerních přednášek. Kousek od chaty je kancelář, která podá cenné informace každému návštěvníkovi – ať se pohybuje s batohem na těžko, na kajaku nebo vyráží na trek na ledovec anebo je přímo horolezec.

Udržované stezky jsou v parku jen tři. **Forest Loop Trail** je dlouhá 1 míle (1,6 km), začíná u chaty, klikatí se mladým lesem ze smrků a jedlovců s jezírky a poté se obloukem vrací zpět, souběžně s pláží. V červnu a červenci tu rozkvétá množství divokých květin. Po pláži se někdy procházejí medvědi a kojoti; lesní porost pročešávají veverka a urzoni. Stejná zvířata vám mohou zkřížit cestu i na **Bartlett River Trail**, která začíná kousek nad chatou. Tam a zpátky po ní ujdete 5 mil (8 km) a je o něco zajímavější – procházíte tu třemi biotopy, a sice přílivovou lagunou, lesem a ústím řeky; po dešti jsou některá místa plná nánosů bahna, takže si na procházku raději vyhradte půl dne. Koncem léta můžete v ústí řeky se pohybují kačeny, husy a další vodní ptactvo. Na třetí stezku, **Bartlett Lake Trail**, se vydává menší část turistů; zpáteční cesta má 6 mil (9,6 km), je trochu hrubější a náročnější, ale přesto je to krásná a klidná túra k jezeru. Stezka začíná odbočkou z Bartlett River Trail.

Pěší turisté mohou do přírody vyrazit kdekoli, k tomu je však nutné se orientovat v terénu a je to samozřejmě ještě mnohem náročnější. Vzhledem k hustému lesnímu

podrostu a obávaným olšovým houštinám, kterými je zarostlých mnoho nezalesněných ploch, není putování volnou přírodou pohodlnou vycházkou, ale spíše pro-

Jak rozlišit ledovce

Z pevninských ledovců (glaciers) se odlamují obrovské kusy ledu, kterým říkáme ledové kry (icebergs). Kdysi je námořníci rozlišovali podle velikosti: pokud například nad hladinu vyčnívaly asi 3 stopy (1 m) ledu, říkali kře „growler ice“ (ledový výrostek) a při velikosti 3–15 stop (1–5 m) to byl „berg bit“ (kus ledu). Povahu ledové kry můžete odhadnout podle její barvy: čím více je do modra, tím je led hustší a hutnější; v bílé kře je hodně vzduchových bublinek a nazelenalá kra je taková, která se odlomila od spodního okraje pevninského ledovce.

klínanou dřinou. Zdaleka nejlepší vycházkou mimo značené stezky je sejít k přístavu v Bartlett Cove a projít se na jih po pláži, až do 6 mil (9,6 km) vzdáleného **Point Gustavus**. Krajina je tu velmi pěkná a po cestě můžete pozorovat mořský i suchozemský život.

Záliv a ledovce

Neméně vděčné jako túry a výhledy okolo Bartlett Cove mohou být i cesty hlouběji do přírody, kde naplno poznáte nádhery a majestátnost parku, tedy jeho ledovce a záliv. V Gustavu i vzdálenějších městech jihových-

chodu není problém si domluvit **výhledkový let**, který je sice také zajímavý, rozhodně si však při něm nemůžete na všechny krásy „sáhnout“ tak zblízka jako z lodi. Chcete-li poznat záliv Glacier Bay z vodní hladiny, máte v zásadě dvě možnosti, a sice kajak, nebo motorovou loď. Kajak je možné si

TIP ZNALCE:

Z chaty Glacier Bay Lodge můžete vyrazit lodí do fjordů v zálivu Glacier Bay a pozorovat zde ledovce i divoká zvířata. Ustupující led odhalil řadu spleťtých fjordů, a vytvořil tak nejrychleji rostoucí pobřeží na světě.

*Gregory Wiles,
terénní pracovník
National Geographic*

pronajmout na jedno- i vícedenní plavbu od společnosti koncesované parkem, Glacier Bay Sea Kayaks (tel. 907/697-2257, www.glacierbayseakayaks.com). Několik málo firem je oprávněno pořádat po parku **výlety na kajaku s průvodcem**. Při jednom oblíbeném, 6hodinovém výletě dostanete nejprve instrukce na cestu a poté se vydáte do Bartlett Cove a k blízkému vstupu **Beardslee Entrance**, kde najdete kouzelné bludiště malých ostrůvků a úzkých kanálů s lákavým pojmenováním jako „Pavoučí ostrov“ (Spider Island) nebo „Tajemný záliv“ (Secret Bay).

Cesta motorovou lodí
(tel. 888/586-8687, www.visitglacierbay.com), *\$\$\$*, doporučuje se rezervovat předem) nenabízí tak blízký kontakt s přírodou, na druhé straně je ale mnohem méně náročná, dostanete se s ní mnohem hlouběji do zálivu a můžete si poslechnout přírodovědný výklad. Vstoupíte-li do krajiny okolo Glacier Bay, ocitnete se v úplně jiném světě. Národní park Glacier Bay spolu se sousedním nezastavěným parkem **Wrangell-St. Elias** (viz str. 178–181) a s kanadskými **Tatshenshini-Alsek Provincial Park** a **Kluane National Park** tvoří dohromady největší divoké chráněné přírodní území na světě.

Nepromokavé oblečení
Na Aljašce může být v kteroukoli roční dobu chladno a mokro, zejména při jižním a jihovýchodním pobřeží, kde v mnoha místech roční úhrn srážek převyšuje 4 000 mm. Většina turistů to dobře ví a vezme si bundu do deště, klobouk do deště a možná i kalhoty do deště. Je však toto oblečení opravdu nepromokavé?
Než vyrazíte na Aljašku, zkontrolujte si, jestli je oblečení opravdu vodoodpudivé, a jestli tedy postup deště jen nezpomalí. (Jako „zkušební zařízení“ bohatě postačí obyčejná zahradní hadice.) Až příliš mnoho lidí sáhne nevědomky po oblečení, které není nepromokavé, ale jen voděodolné, takže se vystavují v lepším případě nepohodlí a v horším případě i nebezpečí – pokud zmoknou někde v divočině.

Nepromokavé oblečení

Na Aljašce může být v kteroukoli roční dobu chladno a mokro, zejména při jižním a jihovýchodním pobřeží, kde v mnoha místech roční úhrn srážek převyšuje 4 000 mm. Většina turistů to dobře ví a vezme si bundu do deště, klobouk do deště a možná i kalhoty do deště. Je však toto oblečení opravdu nepromokavé?

Než vyrazíte na Aljašku, zkontrolujte si, jestli je oblečení opravdu vodoodpudivé, a jestli tedy postup deště jen nezpomalí. (Jako „zkušební zařízení“ bohatě postačí obyčejná zahradní hadice.) Až příliš mnoho lidí sáhne nevědomky po oblečení, které není nepromokavé, ale jen voděodolné, takže se vystavují v lepším případě nepohodlí a v horším případě i nebezpečí – pokud zmoknou někde v divočině.

Nádhery této divočiny si můžete vychutnat i po cestě lodí: na skalnatých ostrovech se tísní kolonie kormoránů, alkounů a papuchalků, při ústí potoků nemotorní medvědi hnědí loví lososy, na moři čeří vodu keporkakové, prorážejí hladinu ploutvemi o šířce 15 stop (4,5 m) a napůl vyskakují z vody. Na severozápadě se tyčí sněhem pokryté vrcholky pohoří Fairweather Range, kterému králuje Mount Fairweather s výškou 15 325 stop (4671 m). Loď pomalu kličkuje mezi nekonečnou záplavou ledových ker nejrůznějších tvarů i velikostí a vy slyšíte, jak v nich praskají vzduchové kapsy a jak z nich črčí tající voda.

Poplujete-li do západního ramene zálivu, West Arm, uvidíte za chvíli ledovec **Reid Glacier**. Ten se pohybuje v průměru o 8 stop (2,4 m) za den, a je tak jedním z nejrychlejších v celém Glacier Bay. Dalším je **Lamplugh Glacier**, který s formacemi ve tvaru hradeb a věžiček z modrého ledu při-

pomíná starý hrad. A na krách v zálivu **John Hopkins Inlet** plují tuleni. Loď nakonec zamíří do zálivu **Tarr Inlet**, přesněji až do jeho nejzápadnějšího výběžku West Arm, a zastaví se čtvrt míle (necelého 0,5 km) od vrásčitého **Margerie Glacier**. Tento aktivní ledovec se tyčí asi 250 stop (75 m) nad hladinou a stále se z něj do vody odlamují kusy ledu, často každých několik málo minut.

Zůstanete-li na palubě, uslyšíte co chvíli ránu jako z děla a současně s ní se z čela ledovce odlomí několikametrový kus ledu a zřítí se do vody. Přírodní divadlo se neustále opakuje a odpadají při něm různé bloky ledu – některé nemají ani metr, některé třeba 5–10 m. A pokud máte opravdu štěstí, zřítí se před vašimi očima ještě větší kus ledu, s obrovským šplouchnutím a rachotem, který ozvěna nad zátokou několikrát zopakuje. Tohle představení budete určitě chtít zopakovat! ■

Haines

Haines vám bude připadat jako oblíbená flanelová košile: znáte ji, je vám v ní dobře a je neokázalá. Okolo města s malým přístavem a útulnými kavárnami se ovšem otevírá krajina neobyčejné krásy: zasněžené vrcholky hor, vodopády, lesy, fjordy, široké řeky, ledovce, jezera a spousta divokých zvířat. Přesto zde spadne ročně v průměru jen asi 1 500 mm srážek – a to je podle měřítek jihovýchodní Aljašky skoro jako poušť.

Za toho správného počasí vypadá Lynn Canal jako plátno s krajinomalbou

Haines

 mapa str. 47

Informace pro návštěvníky

 Haines Convention & Visitors Bureau, 122 2nd Ave.

 970/766-2234 nebo 800/458-3579

 zavřeno v zimě so–ne

www.haines.ak.us

Toto malé příjemné městečko s 1 500 obyvateli leží poměrně daleko nejen od vnitrozemského Fairbanks (653 mil, 1 051 km), ale i od Anchorage (775 mil, 1 247 km), a velké výletní lodě tu obvykle nezastavují. Původně bylo založeno jako obchodní zastávka pro Čilkotiny (Chilkat) a indiány z vnitrozemí centrální Aljašky; první osadníci mimo domorodců se tu usadili až v r. 1880. Stalo se hornickým městem a později zde vznikla jediná základna americké armády na Aljašce. Dobrým výchozím místem k procházce po historickém Haines je Lookout Park, který se nachází na konci ulice Mission Street a z něhož je pěkný výhled na přístav a na záliv Chilkoot Inlet. Na vyhlídkových plošinách je výhled do všech stran

a podle topografických značek se snadno zorientujete mezi přírodními zajímavostmi v okolí, na které odtud vidíte.

Nyní zamíříte na sever do ulice Main Street a ke středisku **Sheldon Museum and Cultural Center**. Hlavní část z vystavených 3 000 předmětů pochází z osobních sbírek Steva Sheldona, který je začal shromažďovat na začátku 20. st., když mu bylo teprve osm let. Mezi předměty vynikají artefakty od původních obyvatel, zejména od místních Tlingitů, například vyřezávaný obřadní klobouk. Sbíрка je však mnohem širší a najdete tu třeba čočku z majáku nebo čínské kmeny kávrovníku, které na Aljašku přivezli první obchodníci, anebo zvláštní

TIP ZNALCE:

Operátory mořských kajaků najdete po-dél nádherné Inside Passage v každé obci s přístavem. Teprve s nimi si můžete Aljašku důkladně prohlédnout od moře.

*Everett Potter,
autor textů*

National Geographic Traveler

koutek zasvěcený Jacku Daltonovi. Ten byl jedním z prvních obyvatel Haines a místní lidé si jej pamatují především pro bezohledné chování k cestovatelům, kteří potřebovali projít po Dalton Trail – placené cestě do centrální Aljašky. Později ve městě postavil hotel a saloon. V muzeu je vystavena také kulovnice se zkrácenou hlavní, kterou měl trvale ve svém saloonu a měl ji nabitou kamenou solí.

O jeden blok nahoru po Main Street od Sheldona se dostanete k úplně jinému muzeu. Je to zábavné **Hammer Museum** a najdete v něm na 1 400 kladiv. Ihned po vstupu pochopíte, kolik historie takové obyčejné kladivo skrývá. Ve vykopávkách přímo pod muzeem bylo objeveno 800 let staré kladivo tlingitských válečnicků Slave Killer, které sloužilo k zabíjení obětovaných otroků, pohřbívaných pod nárožními kameny nových dlouhých domů. Dále jsou tu „píjáčká kladiva“, která měli na stolech hosté v Harlem's Cotton Club a kterými nahrazovali potlesk. A je tady také pitevní

kladívko, Waterfordovo křišťálové kladívko, čínská válečná a římská bitevní kladiva a další.

O několik bloků z centra města, na jihozápadní straně zálivu Chilkoot Inlet, objevíte zářivě bílé, dobře udržované konstrukce budov památníku **Fort William H. Seward National Historic Landmark**. V letech 1904–47 byl Fort Seward aktivní vojenskou základnou a po ukončení provozu byl předán obci Port Chilkoot, která se později spojila s Haines. Z mnoha původních důstojnických domů jsou dnes běžné soukromé domy, ale v dalších

budovách komplexu se nacházejí i různá jiná zařízení, například Hotel Hälsingland nebo **Alaska Indian Arts**, kde návštěvníci mohou sledovat tlingitské umělce při práci, dále vesnice **Totem Village**, kde se v létě můžete zúčastnit večerního pečení lososů, a středisko **Chilkat Center for the Arts**, kde vystupuje tolik oceňovaná taneční skupina Chilkat Dancers.

Sheldon Museum & Cultural Center

☒ 11 Main St.

☎ 907/766-2366

🕒 otevřeno od pol. V do pol. IX den-ně, v zimě po–pá

💰 \$

www.sheldonmuseum.org

Hammer Museum

☒ 108 Main St.

☎ 907/766-2374

🕒 otevřeno V–IX po–pá

💰 \$

www.hammermuseum.org

Alaska Bald Eagle Festival

Každým rokem se v Haines oslavuje návrat orlů do rezervace Alaska Chilkat Bald Eagle Preserve, a to na Alaska Bald Eagle Festivalu, který se obvykle koná druhý víkend v listopadu a který přiláká množství místních umělců a hudebníků. Bývájí tu také fotografické semináře a výpravy s pozorováním orlů. Informace podá obchodní komora, Haines Chamber of Commerce, (P. O. Box 518, Haines, AK 99827, tel. 907/766-2202).

Alaska Chilkat Bald Eagle Preserve

✉ Haines Ranger Station, Alaska State Parks, 259 Main St., Haines

☎ 907/766-2292

www.dnr.state.ak.us/parks/units/eagleprv.htm

Alaska Chilkat Bald Eagle Preserve

Věhlas však Haines získalo především díky místu, které od něj leží na severozápad po silnici Haines Highway, na řece Chilkat River: je to rezervace Alaska Chilkat Bald Eagle Preserve o rozloze 48 000 akrů (necelestých 20 000 ha). Jsou tu zásoby vody, která si díky zvláštnímu přírodnímu jevu udržuje teplo i přes zimu a nezmrazí, a táhnou sem hejna lososů, navíc nezvykle pozdě. Proto zde podél řeky přezimuje více než 3 000 orlů bělohavých, zejména v oblasti mezi mílemi 10–26, přiznačně nazývané **Valley of the Eagles**, údolí orlů. Dravci se tu začínají slétat začátkem října a zůstávají do února; nejlepší období pro pozorování proto trvá od října do

jevu (informace podá kancelář pro návštěvníky, viz str. 80).

V létě můžete na řeku vyrazit na člunu a projet si nekonečné bludiště vodních ramen, kterými je říční niva protkána. Nejspíše tu potkáte množství losů, často krávu a telata s tenkýma nohama, dále zahlédnete labuť trubače a také některé z 200–400 orlů, kteří v přírodní rezervaci hnízdí trvale.

Lutak Highway

Milovníci přírody se možná nechají zlákat 11 mil (18 km) dlouhou silnicí Lutak Highway, která vede z Haines na sever do rekreačního areálu **Chilkoot Lake State Recreation Site**. Z několika prvních mil této pobřežní silnice jsou krásné výhledy na záliv Chilkoot

Chilkat State Park

Dobré možnosti pěší turistiky nabízí Chilkat State Park u Haines. Jedna ze stezek se šplhá na 536 m vysokou Mount Riley, která je nejvyšší na poloostrově Chilkat; z vrcholu jsou krásné výhledy na hory, ledovce i na Lynn Canal. Náročnější turisté mohou zvolit výstup na Mount Ripinski přímo nad Haines. Přimo na parkovém tábořišti začíná

6,8 míle (11 km) dlouhá Seduction Point Trail, která vede kolem mysu Seduction Point, oddělujícího záliv Chilkat a Chilkoot Inlet. Na tuto túru si vyhraďte asi 9 hodin a po cestě se můžete těšit na medvědy, losy, velryby, tuleně, lachtany a volavky. Informace podá správa parku (P. O. Box 430, Haines, AK 99827, tel. 907/766-2292).

prosince.

Největší počty orlů najdete na **Eagle Council Grounds**, což je pásma podél říčního koryta, které vede souběžně se silnicí mezi mílemi 18–24. Zde jsou vybudovány solidní odbočky s informativními panely a z nich pak můžete snadno pozorovat tyto nádherné predátory, jak loví a požírají lososy, kteří se sem připluli třít. Na stejnou hostinu rádi přicházejí také medvědi, vlci a další zvířata. Spousta operátorů nabízí výlety s pozorováním tohoto zajímavého přírodního

Inlet a na hejna morčáků („mořských kachen“) pohupujících se na hladině, mezi nimiž najdete také krásné kačky strakaté a turpany pestrozobé s oranžovými zobáky. Jakmile se cesta stočí okolo **Tanani Point** a zamíří rovnou k úzkému zálivu **Lutak Inlet**, který končí jako přítok do jezera **Chilkoot Lake**, objeví se před vámi ještě krásnější přírodní scenérie i divoká zvířata. Orlí bělohlaví, tuleni obecní, medvědi loví lososy a na svazích kamzíci běláci – člověk neví, kam má dalekohled zamířit dřív. ■

Skagway

Skagway je zcela jednoznačně městem turistů – v létě tu žije asi 1 800 stálých obyvatel, zatímco lodě ve stejném období denně vychrlí na 5 000 návštěvníků – má k tomu však velmi dobrý důvod: ve městě najdete neobyčejné množství budov z éry zlaté horečky na Klondiku z počátku 20. st. Velká část centra Skagway je proto chráněna a udržována jako součást Klondike Gold Rush National Historical Parku.

Když v r. 1896 dorazily zprávy o nálezích zlata do Seattle, vyrazily v létě 1897 do Skagway zástupy prospektorů a dobrodruhů, kteří zde hledali vstupní bránu na Yukon. Tím se původně nepatrný počet obyvatel indiánské vesnice „přes noc“ zvýšil na 10 000. Za pár let zlatá horečka polevila a v r. 1902 zde žilo již jen asi 500 duší, ale hodně budov se z té doby dochovalo. Dnes můžete tuto nádhernou historii poznat při nakupování.

Protože prakticky každý návštěvník přijede do Skagway po vodě – ať už výletní lodí, státní lodní linkou Marine Highway nebo rychlou linkou z Haines – je nejlépe začít s prohlídkou města u přístavu. Projdete po Congress Way na roh ulic Second Avenue a Spring Street, kde se nachází **depo železnice White Pass & Yukon Route** (viz s tr. 86–87). Pokračujete po Second Avenue na Broadway, která je hlavní skagwayskou ulicí. Zde je na rohu staré železniční depo a nyní se v něm nachází středisko pro návštěvníky **Klondike Gold Rush National Historical Parku**. Zaměstnanci parku vám ochotně odpoví na otázky, promítnou 30minutový film a nabídnou 45minutovou výmluvnou prohlídku. Všimněte si reprodukce denku *Seattle Post-Intelligencer* z 19. července 1897,

Historické centrum Skagway je rájem nakupování a také magnetem pro výletní lodě

jenž hlásá objev magického žlutého kovu na Yukonu: velkým tučným písmem je vysázený titulék, který nepotřebuje překlad: „Gold! Gold! Gold! Gold!“

Přílehlá část střediska pro návštěvníky vám ukáže výstavu o zlaté horečce. Z působivých fotografií pochopíte, že to lidé tehdy neměli snadné. Na jedné

Skagway

 mapa str. 47

Informace pro návštěvníky

 Skagway Convention & Visitors Bureau, 245 Broadway
 907/983-2854 nebo 888/762-1898

www.skagway.com

Klondike Gold Rush National Historical Park

✉ 2nd Ave. & Broadway

☎ 907/983-2921

🕒 otevřeno
V–IX denně,
po zbytek roku
po–pá (otevře-
no jen muzeum
a kancelář)

www.nps.gov/klgo

výstavě vidíte desítky zlatokopů, jak na plážích v nedalekém Dyea stojí u hromad materiálu, který potřebují přenést po obávané Chilkoot Trail. Součástí výstavy jsou i ukázky jejich vybavení, například vaky, sněžnice a samozřejmě pánve na rýžování zlata.

Jen pár kroků nahoru po Broadway vás dělí od **Arctic Brotherhood Hall** (245 Broadway), údajně nejčastěji fotografované budovy na Aljašce. Toto bratrstvo bylo spolkem průkopníků a fasádu postavilo z tisíců kusů naplaveného dříví. Dnes se v domě nachází kancelář Skagway Convention and Visitors Bureau; zaměstnanci jsou ochotní a můžete si tu vzít vynikající, podrobně sestavené mapy a brožurky pro pěší túry.

Na Broadwayi stojí jedna historická budova vedle druhé a najdete tu i staré dřevěné chodníky, chaty a opravené saloony. V mnoha budovách

jsou dnes prodejny diamantů či dárkových předmětů nebo umělecké galerie určené vysloveně pro cestující z výletních lodí, ale některé mají pěkně opravený interiér, jenž připomíná jejich původní účel. Na rohu Third Avenue a Broadway stojí například **Mascot Saloon**, který vypadá prakticky stejně jako v r. 1898, kdy v něm drsní muži na baru do sebe obraceli jednu whisky za druhou – jak se zde dočtete, whisky byla opravdovým drinkem, pivo jen cosi podřadného na zapítí. Mascot byl jedním z asi 70–80 saloonů, jež sloužily tisícům zlatokopů. Zákon tu byl naprosto neznámým slovem a Skagway patlil za nejdrsnější místo v celém okolí. „Skagway byl jen o málo lepší než peklo na zemi,“ vzpomínal na návštěvu města v r. 1898 Samuel Steele, superintendant kanadské Severozápadní jízdní policie.

Součástí Klondike Gold Rush National Historical Parku je i Red Onion Saloon, který zůstává oblíbenou „nálevnou“ i na začátku 21. století

Výlety ze Skagway

Ze Skagway se dá podnikat řada zajímavých výletů – jedním je stezka Chilkoot Trail v Klondike Gold Rush National Historical Parku, druhou projíždka po pozoruhodné železniční trati. Existují však i další túry, například Lower Dewey Lake Trail, která je dlouhá jen 0,7 míle (1 km) a stoupá 183 metrů ke stejnojmennému jezeru; začíná na ulici Spring Street mezi Third a Fourth Avenue. Pokud vám to nestačí, můžete jít 7 mil (11 km) k hornímu jezeru Upper Dewey Lake, které se nachází nad dolním jezerem a dotýká se okraje ledovce Denver Glacier.

Když po Broadway projdete ještě kousek, odbočte vpravo do Seventh Avenue a projdeme jeden blok na roh Spring Street, kde se nachází pěkně opravená budova McCabe College z r. 1899 s žulovým obložním fasády; uvnitř je dnes radnice a **Skagway Museum**. V něm si můžete prohlédnout bohaté sbírky, v nichž objevíte například tlingitskou kánoi, vyčpaného medvěda hnědého anebo také vydání *Skagway News* z 15. července 1898, které hovoří o přestřelce, při níž byl zabit nechvalně známý šéf zločinců Jefferson Randolph „Soapy“ Smith, česky zvaný „Mejdlíčko“. (Tuto významnou událost připomíná cedule při rohu ulic First Avenue a State Street.)

Okolí Skagway

Krajinu nad městem Skagway podtrhují nádherné hory, lesy

a řeky. Nejsnáze ji poznáte z auta, když vyrazíte na silnici **South Klondike Highway**. Je dlouhá 99 mil (159 km) a vede až na křižovatku s Alaska Highway na kanadském Yukon Territory, ale hned po několika mílech se začne šplhat do výrazné vysokohorské krajiny s vodopády, jezery a hlubokými soutěskami. Asi 15 mil (24 km) od Skagway, hned za sedlem průsmyku **White Pass Summit** ve výšce 3 292 stop (1 003 m), vás čeká pohraniční a celní kontrola kanadské Britské Kolumbie.

Chcete-li na vlastní kůži alespoň trochu zakusit pocity zlatokopů na cestě k vyotouženým zlatým polím, podívejte se na 33 mil (53 km) dlouhou historickou

TIP ZNALCE:

Pokud se rozhodnete projet Inside Passage na jihovýchodní Aljašce, zkuste si najít loď pro nejvýše 100 pasażérů; odměnou vám bude mnohem hlubší zážitek.

*Michael Melford,
fotograf National Geographic*

kou stezku **Chilkoot Trail**, kde vás čeká trek s velkým převýšením. Můžete také projít jen několik prvních mil, které vedou téměř po rovině, přes příjemný deštný les u řeky **Taiya River**. Stezka začíná u mostu přes řeku, od Skagway 9,5 mil (15,3 km) po Dyea Road. Jedna místní kancelář nabízí cesty s průvodcem, které po Chilkoot Trail projdou 2 míle (3,2 km) a zpět jedou na raftu po mírných vodách Taiyi. ■

Skagway Museum

✉ 700 Spring St.
☎ 907/983-2420
🕒 otevřeno V–IX denně, v zimě nepravidelně
💰 \$

Projížďka vlakem: White Pass & Yukon Route

Během Zlaté horečky na Klondiku byla v horách vystřílena a vykopána trasa 110 mil (177 km) dlouhé úzkorozchodné dráhy White Pass & Yukon Route, která je spojnici Skagway (jež má přístup k moři) a Whitehorse na Yukonu (odkud je přístup k řekám se zlatými poli ve vnitrozemí).

Železniční trať White Pass & Yukon Route vede horskou krajinou nad Skagway

Dnes mohou pasažéři nastoupit do historických osobních vozů a za 3 hodiny projet neobyčejně krásných 20 mil (32 km) do sedla White Pass Summit a zpět. Nejlépe je stoupnout si na plošinu vagonu, kde jste ještě blíže přírodě a kde můžete pořídit nejlepší záběry – buďte ale opatrní a také si vezměte teplé oblečení, protože tu bývá chladno.

Trať o rozchodu 3 stop (914 mm) je velmi oblíbená, takže si jízdenky nezapomeňte objednat předem (tel. 800/343-7373, www.wpyr.com, V–IX jezdí 2–3krát denně, \$\$\$\$). Cesta začíná v **depu 1** na rohu ulic Second Avenue a Spring Street. Vlak odjíždí přesně, takže se dostavte včas. Nejlepší výhledy jsou ze sedadel vlevo (při cestě nahoru), v opačném směru vpravo.

Vláček projíždí okolo východní strany města a na míli 2,5 vidíte hřbitov **Goldrush**

Cemetery 2. Zde odpočívají kosti gangstera z dob zlaté horečky Soapy (Mejdlíčka) Smithe a šerifa Franka Reida, který jej zastřelil – jak ostatně vypráví průvodce do reproduktorů. (Další průvodci se pohybují ve vlaku a odpovídají cestujícím na otázky.)

Trať vede podél řeky Skagway River, postupně nabírá výšku a na míli 5,8 přijíždíte do **Denveru 3**. Ráno tu vystupuje hodně turistů, kteří se vydávají na stezku **Denver Glacier Trail**; odpoledne se mohou vlakem svězt zpátky do města. V Denveru uvidíte starý červený služební vůz, který si dnes můžete pronajmout od služby Forest Service k přenocování. Poté vlak přejezdí most přes Skagway East Fork River a po další míli přijede k **Rocky Point 4**, odkud jsou nádherné výhledy do údolí k Skagway, přístavu i dále.

Obtížnost výstavby trati v tomto náročném horském terénu připomíná památník na míli 10,4 při skále Black Cross Rock. Zde při trhacích pracích došlo k nehodě, kdy se 90tunový kus černé žuly zřítíl na dva dělníky. Celkem za 2 roky výstavby zemřelo 35 mužů a také stovky koní, kteří sem tahali veškerý materiál a kteří dali jednomu místu u trati jméno „Dead Horse Gulch“, Rokle mrtvých koní. Příjemnější stránkou tratě jsou nádherné vodopády, z nichž nejzajímavější je „Nevěstin závoj“ (**Bridal Veil Falls**) 5 na míli 11,5, napájený z blízkých ledovců.

Na míli 16, těsně před průjezdem horou **Tunnel Mountain** 6, překročí vlak po 1 000 stop (305 m) protáhlém mostě soutěsku Glacier Gorge; trpíte-li závratěmi, raději se dolů neďtevejte. Krátce za dlouhým tunelem, na míli 17, vás čeká snad nejkrásnější výhled z celé trasy, **Inspiration Point** 7. Směrem do údolí

je vidět až na Skagway, na Lynn Canal a asi o 20 mil (32 km) dále na jih i na vrcholky pohorí Chilkat Range. Nakonec, po všem mohutném supění a funění, vyveze lokomotiva vagony do cíle, do sedla **White Pass Summit** 8; od mořské hladiny, kde jízda začínala, vás nyní dělí 2 865 výškových stop (873,3 m). ■

NENECHTE SI UJÍT

Rocky Point • Bridal Veil Falls • Inspiration Point

- ▲ Viz mapu oblasti str. 49 C2
- ▶ Začíná v Skagway
- ↔ 40 mil (64 km) tam i zpět
- ⌚ 3 hodiny tam i zpět
- ▶ Skagway

Další zajímavá místa na jihovýchodní Aljašce

Admiralty Island

Turisté na potoce Pack Creek vyrážejí v člunu na Admiralty Island za pozorováním medvědů hnědých

National Monument

Tlingitové říkají ostrovu Admiralty Kootznoowoo, což znamená „pevnost medvědů“. Název samozřejmě nevznikl jen tak a tento zelený ostrov je skutečně domovem více než 1 500 medvědů hnědých – na každou čtvereční míli (2,6 km²) tu žije jeden. Populace je vysoká především díky bujnému porostu a dostatku potravy – přírodu zde chrání rezervace **Kootznoowoo Wilderness**, která je součástí přírodní památky Admiralty Island National Monumentu.

Nejslavnější atrakcí tohoto chráněného přírodního území (přírodní památky) je ovšem potok **Pack Creek**, kam se v létě stahuje spousta medvědů o váze kolem 1 000 liber (450 kg) a loví tu lososy při tření. Jedná se o nejnámější místo pro pozorování medvědů na Aljašce a pro ochranu zvířat i lidí je tu zaveden systém povolení (permits). Cestu si naplánujte předem, protože povolení bývají rychle rozebrána. Hodně návštěvníků sem přijíždí v organizovaných skupinách, z nichž většina vyráží z Juneau, vzdáleného odtud jen 15 mil (24 km).

Součástí přírodní památky je také vzrostlý deštný les, který na jihovýchodní Aljašce patří k místům největších počtů hnízdicích orlů bělohlavých, zatímco pobřežním vodám vládnou keporkakové. Řada společností z Juneau nabízí výlety na kajaku ke břehům ostrova Admiralty. Po známé sladkovodní vodácké stezce Cross-Admiralty Canoe Trail může člověk dokonce proplout na kajaku či kánoi přes celý ostrov.

www.fs.fed.us/r10/tongass/districts/admiralty
 📍 mapa str. 47 📠 8510 Mendenhall Loop Rd., Juneau, AK 99801 ☎ 9 07/586-8790

Tatshenshini a Alsek River

Řeky Tatshenshini a Alsek River meandrují přes největší chráněnou oblast celé planety, kterou tvoří sousedící národní parky **Tatshenshini-Alsek Provincial Park**, **Kluane National Park**, **Wrangell-St. Elias National Park and Preserve** (viz str. 178–181) a **Glacier Bay National Park and Preserve** (viz str. 75–79). Poznat tuto rozsáhlou oblast můžete v podstatě jen jediným způsobem, a sice po řece.

Podél Haines Highway je řada míst vhodných k nalodění (put-ins) pro rafty i kajaky. Na obtížnější Alsek River vyráží jen hrstka nejdůležitějších a na horním toku je čekají náročné peřeje a také jedna soutěska s peřejemi, které je nutné překonat vrtulníkem. Většina vodáků se vydává na plavbu po Tatshenshini River; zde je sice několik peřejí, které však nejsou tak odstrašující. Tato řeka se za všemi peřejemi vlévá do dolního toku řeky Alsek River a dále protéká přes Glacier Bay National Park k jedinému místu pro vyloďení (take-out) při Dry Bay. Plavba trvá obvykle 11–12 dní a turisté při ní na raftu proplují pohořím vysokým 14 000 stop (4 200 m), které je královstvím medvědů a ledovců. Nemáte-li zkušenosti s pobytem v divočině, přihlaste se na organizovanou výpravu.
www.nps.gov/glba 📍 mapa str. 46 📠 Glacier Bay National Park and Preserve, P. O. Box 137, Yakutat, AK 99689 ☎ 9 07/784-3295

Yakutat

Toto odlehlejší pobřežní městečko se 680 obyvateli sousedí s parkem **Russell Fiord Wilderness** a s jižním koncem parku **Wrangell-St. Elias National Park and Preserve** (viz str. 178–181). Návštěvníci sem míří za vyhlášeným sportovním rybolovem (chytají se tu lososi a halibuti, ale také pstruzi duhová na řece Situk River), za surfingem (díky velkým vlnám a dlouhým písčítým plážím je nejdůležitějším střediskem surfingem ve státě) a také za nádhernými plážemi, horami, ledovci, jezery a přírodou.
www.yakutat.alaska.com 📍 mapa str. 46 📠 Greater Yakutat Chamber of Commerce, Yakutat, AK 99689 ■